

Največji sloven-
ski tednik v
Zedinjenih
državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV
uredništva in
upravnistva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASNIK S.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 43. Stev. 43.

Chicago, Ill., 3. novembra (November) 1915

Leto 1. Volume 1.

Lokalne vesti.

— Minulo nedeljo, dne 31. oktobra ob 10. uri dopoldne se je vršila v naši slovenski cerkvi sv. Štefana peta sv. maša, katero je daroval naš domači župnik Rev. A. Sojar povodom svojega 10 letnega pastirovanja pri tej fari. Naši vrli gorenjski fantje so proslavili ta dan s tem, da so pred daritvijo sv. maše v zvoniku dokaj milodoneče potrkalivali; cerkveni peveci so pa zapeli jubilarju v počast gniljivo pesem, "Bodi župnik naš pozdravljen!" koncem sv. maše pa "Zahvalno pesem." — Pač sladki in lepi spomini pri tej priliki za duhovnika, ki obhaja prvo desetletnico župnikovanja na eni in isti fari!

Rev. A. Sojar je imel med sv. mašo primeren nagovor o zgodovini naše fаре; orisal je nam tudi razne težkoče, katere je bilo treba prestopiti v teh letih, da je naša slovenska fara dosegla svoj cilj in namen. Za čestitke, udnost in složno delovanje se je naš č. g. župnik ta dan iz srea zahvaljeval izpred oltarja vsem faranom in je želel vsem skupaj obilno božjega blagoslova, — cerkveni občini sv. Štefana pa še več napredka.

V spomin te desetletnice so poklonili Rev. A. Sojarju domači farani krasno oljnat njegovo sliko, ki je res mojstrsko delo; slovenska dekleta te färe so mu pa izročile v dar krasno zlato verižico.

JAVNA ZAHVALA.

Tem potem se Vam vsem, spoštovani mi farani cerkve svetega Štefana v Chicago iz dna srea za hvalam za čestitke in darila, ki sem jih prejel od desetletnici svojega župnikovanja.

Lepa hvala Vam, cerkveni odborniki in kolektorji, ki ste me ta dan presenečili s prelepim spominom.

Lepa hvala Vam, vrli peveci in pevke, ki ste me ta dan pod vodstvom Mr. in Mrs. Jakob Muha v cerkvi pozdravili s tisto prelepo pesmijo, ki mora ganiti vsakega Slovenca:

"Bodi župnik, naš pozdravljen,

od Boga si bil poslan..."

Lepa hvala Vam, čikaška slovenska dekleta, ki ste se me ta dan spomnila s darom, kakoršnega nisem pričakoval.

Upam, da se bo uresničila želja, katero so izrazili moji cerkveni možje, da bo fara svetega Štefana v Chicago vedno bolj in bolj napredovala v slogi med župnikom in narodom.

Moje geslo je: Vi z menoj — jaz z Vami za napredek slovenske, katoliške zavesti v slovenski naselbini v Chicago.

Vaš župnik

Anton Sojar.

— Društvo sv. Neže št. 826 reda Katol. Borštnaric vabi tem potom vse svoje članice k redni mesečni seji, ki se vrši prihodnjo nedeljo, dne 7. t. m. točno ob 2. uri pop. v cerkveni dvorani. Ta dan se bo vršilo žrebanje krasne stenske ure v korist društv. blagajne. Na dnevnem redu je tudi več drugih važnih točk. Odbor.

— Dne 1. novembra je preselil naš dobroznani rojak Math Grill svoje gostilniške prostore na 1847 West 22nd St. blizu vogala So. Lincoln St. kjer je bila prej neka, hrvaška gostilna. Rojakom Slovenca in bratom Hrvatom se na novem prostoru najtopleje priporoča.

— Naša policija išče marljivo 25letnega blagajnika Nemške banke v Chicago. Russell Rappa, ki je poveril pri tem denarnem za-

vodu večjo svoto denarja in neznanu kam pobegnil. Nekateri pravijo, da je to kazen božja, ker so nekateri zagrizeni Nemei to banko šele pred kratkem ustanovili iz zgolj sovraštva do drugih ameriških denarnih zavodov.

— Župan Thompson je izdal te dni odredbo, da morajo vsi službojoči in neslužbojoči mestni policajti spoštljivo salutariti ameriški zastavi pri kaki vojaški ali drugi paradi; policajci v civilnih oblekah se morajo pa pri takih prilikah ameriški zastavi odkrivati.

— Meseca oktobra je bilo v našem mestu od avtomobilov do smrti povzročenih 41 oseb, kar tvori rekordni mesec nesreč v celem letu. Od 1. jan. do 30. oktobra je bilo v Chicago na ta način povzročenih že 211 oseb. Naravno, da je bilo med temi žrtvami največ otrok.

— Minulo soboto ponoči je 550 detektivov našega mesta aretiralo 493 oseb radi raznih prestopkov. Med temi so bili tudi 4 gostilničarji v dolgem delu mesta, ker se niso držali policijske ure. Nova županova odredba glede zaprtih gostiln ob nedeljah se je dne 31. okt. še precej povoljno upoštevala, kajti vseh tozadevnih prestopkov je bilo omenjeni dan naznanjeno samo 30. Govori se, da namerava 2500 gostilničarjev našega mesta opustiti to obrt, ker imajo preobčutno škodo vsled "popolnoma suhih" nedelj. Mesto bode torej vsled tega na izgubi letno \$2,500.000.

Ameriške vesti.

Mehikanci izzivajo na vojno.

Douglas, Ariz. 1. nov. Pri Agua Prieta ob mehiški meji so se zbrale številne čete ustaškega generala Villa, katere hočejo napasti Carranzove utrdbe okoli tega mesta. Mesteca Agua Prieta je vsled obstreljevanja že hudo prizadeto in se je vnel med obema armadama že hud boj.

Ko so čete generala Villa s topovi obstreljevale gorinavedeno postojanko, je priletelo več bomb semkaj v naše mesto Douglas, Ariz. Dosedaj je bila že ubita tukaj ena civilna oseba. Sodi se, da Mehikanci s tem nalašč izzivajo Zedinjene države na vojno.

General Funston, ki zapoveduje tukajšnjim četam Zedinjenih držav se je odločil nastopiti z vso silo, da kaznuje predrzne mehiške ustaše. V slučaju potrebe ali sile bode udrl s svojo številno in dobro oboroženo armado tudi preko meje v Mehiko.

Wilsonova predsedniška kampanja.

Washington, D. C., 1. novembra. Predsednik Wilson se je konečno le odločil zopet kandidirati za predsedništvo v Zedinjenih državah povodom volitev 1. 1916. V četrtek, dne 4. t. m. bode prvič nastopil na govorniškem odru na banketu nekega demokratskega kluba v New Yorku. Predsednikovo geslo in načelo pri prihodnih volitvah bode: narodna obramba in narodna sloga na podlagi znane patriotske prislovice: "America first!"

Dan Wilsonove poroke.

Washington, D. C., 1. novembra. V Beli hiši je bilo danes uradno naznanjeno, da se bode vršila poroka predsednika Wilsona s Mrs. Norman Galt zadnje dni meseca decembra t. l. Poroko se bode obhajalo na povsem privaten način.

Avstrija se zopet pritožuje.

Washington, D. C., 1. novembra. Te dni je došla tukajšnjemu državnemu departmentu že druga avstrijska nota, obsegajoča pritožbo avstro-ogrsko monarhije v zadevi afere Dr. Dumba. Avstrija zahteva še vedno, da naj bi Zedinjene države omejile izvoz municije zaveznikom v Evropo, ker se dandanes ne more (?) in ne sme (?) več upoštevati starih mednarodnih pogodb. Kakor se čuje, ne bodo Zedinjene države na ta opetovani protest nič odgovorile.

Iz premogarskega sveta.

Denver, Colo., 1. novembra. — Premogarji, zaposleni pri Colorado-Fuel & Iron Co. v Sunrise, Wyo. so enoglasno sprejeli in odobrili znani Rockefellerjev načrt za dobrobit delavcev, uslužbeni po njegovih premogovnikih. Dosedaj je ta načrt že odobrilo 18 premogarskih naselbin v državi Colorado.

Važna predloga zavržena.

Washington, D. C., 1. novembra. Vrhovno zvezno sodišče je danes zavrglo predlogo, ki je bila naperjena protinozemskim delavcem v državi Arizona. Vrhovno sodišče zatrjuje, da je ta predloga protiustavna. V Arizoni so hoteli uveljaviti zakon, da bi smela jemati vsaka družba le 20 odstotkov inozemskih delavcev v službo, ostali bi pa morali biti ameriški državljani. Vsled tega se je pri državnem departmentu pritožila najprej Anglija in Italija. Zakon glede ameriškega državljanstva za delavce v državi Arizona je torej s tem razveljavljen.

Šola zgorela.

Peabody, Mass., 28. oktobra. — Danes dopoldne je nastal v tukajšnji farni šoli sv. Janeza ogenj, ki je zahteval veliko število nedolžnih žrtv. Kakor se sodi, je jelo goriti v pritličju šole. Takoj za tem so šolske sestre skušale spraviti mladino na varno. K nesreči so pa prestrašeni otroci hiteli po napačnih stopnicah iz gorčnega poslopja in se niso zamogli rešiti, ker so bile ondi glavna vrata zaprta. Vsled tega je bilo največ otrok ondi pohojenih in zadušenih. Dosedaj so spravili že 20 trupel iz pogorišča.

Umorjen delavski vodja.

Salt Lake City, Utah, 31. okt. Bivši indijanski agent iz Duchesne Utah, major H. P. Myton, je danes v prepiru ustrelil znanega vodjo delavske zveze I. W. W. Roy G. Hortona. Morilec se je konečno sam priglasiel policiji.

Linčanje.

Columbia, Miss., 31. oktobra. — Danes zarano jutraj je udrl v tukajšnjo okrajno ječo več obo-roženih mož, ki so s silo odvedli iz zapora predelavca neke parne žage Jack Hughesa, in istega obesili na bližnjem drevesu.

Hughes je bil vsled tega aretiran, ker je pred nekaj dnevi v prepiru umoril 21 letnega delavca Larue Hallawayja iz Columbij.

Mestu Milwaukee pretijo "suhe" nedelje.

Milwaukee, Wis., 31. oktobra. Zveza metodistovskih pastorjev dela tudi tukaj živahno agitacijo za zapiranje gostiln ob nedeljah. Dne 1. novembra bode imela ta zveza svojo sejo, na kateri se bode to vprašanje odločno rešilo. Vsa gonja teh temperenčnikov se opira na novo tozadevno postavlo. Ako se jim ta načrt posreči, bodo že prihodnjo nedeljo vse gostilne in delikatesne trgovine v našem mestu zaprte.

Nesrečna avtomobilska vožnja.

Marshfield, Wis., 31. oktobra. Pri postaji Unity, nedaleč od tukaj je zadel nek avtomobil v potniški vlak, kar je povzročilo, da so bili vsi 4 izletniki na avtomobilu na mestu ubiti. Vse te žrtve so bile v našem mestu dobro poznane in zelo ugledne in sicer: Philipp Adler, lastnik gledišča in ravnatelj več bank; Robert Schroeder, mestni odbornik; Peter Dawl, lastnik hotela "Eagle" in Charles Citens, premožen trgovec.

Umor v zraku.

Cleveland, O., 29. oktobra. — Na vrhu oboka novega železnega mosta čez Cuyuhoga River, 60 čevljev visoko v zraku je danes neki delavec z kosom železa ubil svojega sodelavca Frank Wrighta. Najprej sta se nad mostom ruvala, končno se je pa težko ranjeni Wright prevrnil v globočino, kjer je utonil. Morilec se je posrečilo, da je utekel.

Končana stavka.

Pittsburgh, Pa., 1. novembra. — Organizacija steklarjev, ki zavzema državo Penna., Ohio, Ind. in Kans. je po daljšem stanku sprejela ponudbo za 3 in pol odstotno povišanje plače. Vsled te končane stavke se je danes v tem mestu vrnilo okoli 5000 steklarjev zopet na delo. Gospodarji in družbe so se udale vsled tega, ker imajo veliko naročil.

Ameriški konji za Evropo.

East St. Louis, Ill., 1. nov. — Minuli teden so kupili tukaj za stopniki entente zopet 3300 konj za vojno, katere se bode poslalo na cilj preko Lathrop, Mo. Te dni se je odposlalo od tukaj v Anglijo 753 konj, v Francijo 1182, v Italijo 652 in v Belgijo 770. Skupno število vseh konj kupljenih tukaj in odposlanih že v Evropo znaša 174.285 v vrednosti \$25,000.000.

Velika skladišča municije zgorela.

Seattle, Wash., 29. oktobra. — Tukajšnja policija se trudi na vse načine, da bi izsledila storilec, ki so večerj zažgali tukajšnje skladišče Blue Funston Line parobrodne družbe, kjer se je nahajalo za \$500.000 vrednega vojnega materiala in municije za Anglijo in Rusijo. Splošno se sodi, da so ta ogenj zanetili Nemei iz samega sovraštva.

Inozemske vesti.

Hudi boji na Srbskem.

Sofija, Bolgarska, 1. novembra. Na Srbskem se vršijo vedno bolj hudi boji, tako, da se bo že tekom nekaj dni odločilo usodo srbskega naroda, da bo moral zapustiti svojo domovino vsled prevelikega sovražnega navala. Nemška, avstrijska in bolgarska armada namreč tako uspešno deluje na vseh točkah, da se bode Srbe poglagoma spravilo preko meje v Črnogoro, kjer bodo popolnoma zajeti.

Danes se tukaj uradno naznanja, da so bolgarske čete zavzele najbolj močno trdnjavo v istočni Srbiji, Piro. Srbi se dalje umikajo na celi črti ob reki Timok, na severoiztočnem Srbskem.

Danes se je bolgarska artilerija daleč naprej pomaknila od Knjaževaca in Pirota, kjer je pričela uspešno obstreljevati zunanje utrdbe srbskega mesta Niš. Južno-zapadno od Knjaževaca si je naša armada pridobila znamenit gorski vrh Tozibata, odkoder se je nam odprla prosta pot do Niša in Bala Palanke.

V gorenji moravski dolini se je vršil med našimi četami in sovražnikom tudi hud boj. Posledica tega boja je bila, da smo zavzeli naselbino Grdeljico, glavno točko med Vranjo in Leskovacom v vla-sinski dolini. Pri Kačaniku so skušali Srbi pognati naše čete nazaj, kateri so pa bili uspešno odbiti. V zavzetem mestu Skoplje je padla Bolgarom v roke velika količina vojnega materiala in sicer: 10.000 pušk, 950 zabojev smodnika, 15.000 zabojev patron (nabojev) in obilo provijanta.

Rim, Italija, 1. novembra.

Iz Bukarešta na Rumunskem se nekemu tukajšnjemu listu poroča o hudih bojih med Srbi in Bulgari v dolini Timok. Dasiravno se Srbi bojujejo kot levi, se ne morejo nikakor ubraniti bolgarski premoči. Bolgari imajo pri tem zelo obšutne izgube. Tako so Srbi 3. bolgarski pešpolk docela uničili, da je preostalo od njega le še 50 mož. Vsa javna poslopja v Vidinu na Bolgarskem so prenapolnjena z ranjenci. Omenjeni list tudi poroča, da je iz strahu pred sovražnikom že zbežalo 20.000 Srbov preko meje na Bolgarsko.

Bolgarom se je zadnje dni posrečilo, da so si pridobili nazaj znamenito strateško točko Veleš, katero so svoječasno okupirali Francozi. Sedaj se nahaja glavna bolgarska armada samo še 16 milj oddaljena od srbskega mesta Niš. Padec tega mesta je torej vsak trenotek pričakovati.

Na severnem Srbskem pa prodirajo zelo uspešno tudi nemško-avstrijske čete. Danes so na severozapadni meji te napodile Srbe iz bosanskega ozemlja; pri tem so zajeli 1500 vojnih ujetnikov in dospeli s svojimi kolonami do Resave in Sviljanaca.

Zajetim Srbom na pomoč.

London, Anglija, 1. novembra. Med Rusijo in Rumunijo se je doslej dovoljen sporazum, da sme Rusija s svojimi četami prekorajiti Rumunijo, koje ima pripravljene Srbom na pomoč. Zaeno je Rusija obljubila Rumuniji velik kos Besarabije, ako bi se hotela slednja pridružiti ententi. Rumunija je povsem zadovoljna s to predlogo in se bo najbrže odločila priskočiti na pomoč Srbom s svojo, pol milijona broječo armado. Enako ima tudi Rusija že na rumunski meji pripravljeno svojo številno armado, s katero hoče v zadnjem trenotku napoditi sovražnike Srbov.

Francozi napredujejo na jugu.

London, Anglija, 1. novembra. Na bolgarski meji, 15 milj severno oddaljeno od Grške se je Francozom posrečilo zavzeti važno bolgarsko mesto Strumnicco; od tukaj so udrl Francozi celih 20 milj dalje na bolgarsko ozemlje. Večraj je dospelo v Solun zopet 150.000 francoskih vojakov, ki bodo skušali odbiti sovražnika na južno-srbski strani.

Bolgari v strahu pred Rusi.

Solun, Grško, 1. novembra. — Bolgarije se je lotil strah pred ruskim vpadom, kajti sedaj se že za trdno sodi, da bodo Rusi preko Rumunije lahko udrl na južno stran. Rusija ima zato pripravljeno 200.000 mož močno armado. V Črnem morju bode pa ruska flotila skušala od strani napasti vsa bolgarska pristanišča. V tem slučaju so pripravljene Bolgari sami potopiti vse svoje torpedne čolne in torovne parnike že preje bi jih zamogli Rusi zajeti.

Kragujevac obkoljen.

Berlin, Nemčija, 31. oktobra. — Danes so naše čete zavzele važno srbsko mesto Milanovac. To mesto

se nahaja samo 8 milj od Kragujevaca, najbolj znanega mesta na Srbskem vsled ondotnega velikega državnega arzenala, ali orožarne. Vsekako se da lahko soditi, da bode v teku tega dne, padla v naše roke tudi ta važna srbska postojanka, ki je že od tako blizu obkoljena.

Črnogorsko poročilo.

Rim, Italija, 31. oktobra. — Tukajšnji črnogorski konzulat je izdal danes sledeče uradno vojno poročilo: "Ker so Avstrijci dobili zadnje dni ojačenja na celi fronti ob reki Drini blizu Višegradu, se jim je dne 25. oktobra posrečilo prekorajiti to reko. Na vseh drugih točkah so pa naše ali črnogorske čete sovražnika pognale nazaj. Najhujši boj se vrši sedaj pri Gori.

Laskave ponudbe Grški.

Berlin, Nemčija, 1. novembra. Iz Aten se semkaj poroča, da ponuja Anglija Grški neke samo otok Ciper in dodekaneško otočje, temveč tudi veliki del južne Albanije, — ako bi se ta hotela z vojno pridružiti ententi in pomagati Srbiji. Zaeno je pripravljena Anglija evakuirati vse aegejsko otočje, katero je dosedaj Anglija zasedla, to pa šele po končani vojni proti neznatni odškodnini. Grški ministrski predsednik je pa vse te laskave ponudbe hvaležno odklonil, trdeč, da bode ostala Grška strogo nevtralna.

Turki potopili veliko rusko bojno ladjo.

London, Anglija, 1. novembra. Glasom poročila nekega dopisnika iz Carigrada, so Turki dne 27. oktobra potopili na obrežju Črnega morja neko veliko rusko bojno ladjo, koje ime je pa še neznan. Ve se le toliko, da je bila ta ladja zgrajena po načrtu ruske bojne ladje "Ivan Tatouist" in da je imela 731 mož posadke.

Iz severnega bojišča.

London, Anglija, 1. novembra. Iz Petrograda prihaja semkaj ugodno poročilo o velikih uspehih Rusov v bližini mesta Kovel. Zadnje dni so pričeli Nemei zanuščati to važno mesto vsled hudega napada od strani Rusov. Rusi so vsled te zmage zelo veseli, ker so dobili v mestu Kovel ogromne množine municije in raznih vojnih potrebščin. Odkar zapoveduje ruski armadi sam car Nikolaj, napredujejo Rusi na celi črti. Sedaj nameravajo vzeti iz nemških rok mesto Dubno, Lutsik in Brest-Litovsk.

Odstop ruskega zunanega ministra.

London, Anglija, 31. oktobra. Po zgledu francoskega zunanega ministra Theophile Delcasse je odstopil tudi ruski zunanji minister Sergij Sazanov. Na njegovo mesto bode imenoval car Nikolaj najbrže Ivan Gorémkyna.

Francija žaluje.

Pariz, Francija, 1. novembra. — Danes se je obhajal po celi Franciji spominski dan za domovino padlih junakov. V Parizu in ostalih mestih je hitelo na tisoče in tisoče ljudstva na razna pokopališča, kjer so okrasili z veneci grobove padlih žrtv. Največ ljudstva se je zbralo na bojnem polju ob Marne. Na pokopališču v Pere la Chaise so ta dan postavili krasen spomenik 171 padlim francoskim pesnikom in pisateljem.

Zdravje angleškega kralja.

London, Anglija, 1. novembra. Zdravje angleškega kralja Jurija, ki se je pred nekaj dnevi nevarno ponesrečil vsled padea s konja se vidno boljša. Kralj bode že v nekaj dnevih zopet na nogah.

Dopisi in društvene vesti.

Is urada društva sv. Genovefe št. 108 K. S. K. J., Joliet, Ill.

Članice tega društva so naprosile, da se zanesljivo udeležijo prihodnje posebne seje, ki se vrši dne 3. novembra. Na tej seji se mora rešiti več važnih zadev. Prisnite s sabo tudi certifikate (Policy), to velja za one ki jih še niso oddale.

Na zadnji naši seji je bilo sklenjeno, da bi naj vsaka kaj darovala za cerkveni "fair", ki se prične dne 7. novembra t. l. in se bo vršil prve tri nedelje. Zaključek tega "faira" bo na Zahvalni dan dne 25. novembra. Da naše društvo ne bo zaostalo za drugimi, bomo imele v dvorani stare šole vse 4 večere svoj "štant", kjer se bodo prodajale razne stvari. Čisti prebitek je namenjen cerkvi.

Vsled tega Vas cenj. sestre prosim v imenu odbora, da naj vsaka članica kaj k temu pripomore. Lepo bi bilo, da bi vsaka kaj malega darovala, tako kakor smo druga leta, saj nas veže dolžnost, podpirati tudi cerkev.

Naj še omenim h koncu, — če ravno že staro novico, ki še ni bila nikjer objavljena, da se je dne 28. sept. t. l. v tukajšnji slovenski cerkvi poročila naša društvena tajnica Marija Stanfel z g. Math Flajnikom. Nevesta je hči dobro znane družine Stanfel iz Joliet; njen oče je bil prvi glavni tajnik naše K. S. K. J. Novoporočencema želimo obilo sreče!

K sklepu pozdravljam vse sestre in člane K. S. K. J.

Mary Golobitsch, predsednica.

NAZNANILO.

Is urada tajnika društva sv. Jožefa št. 57 K. S. K. J., Brooklyn, N. Y.

Članom gorimenovanega društva se naznanja, da se vrši v soboto, dne 6. novembra t. l. redna mesečna seja ob 8. uri zvečer. Pri tej seji imamo več važnih točk na dnevnem redu; želeli bi bilo torej, da bi se člani navedene seje udeležili v polnem številu. Tudi je naprosen vsak član, ki še ni vrnil, ali oddal tiketov od zadnjega piknika, da iste prinese k prihodnji seji. Enako so naproseni tudi oni člani, ki še niso oddali svojih certifikatov (Policy), da jih prinese k tej seji in oddajo podpisane tajniku.

Sobratski pozdrav

G. Tassotti, tajnik,
423 Throop Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Is urada društva sv. Lovrenca št. 63 K. S. K. J., Cleveland, O.

Vsem članom gorinavedenega društva se tem potom naznanja, da se bode vršila prihodnja redna mesečna seja v soboto zvečer dne 13. novembra, točno ob 7. uri. Vsak član, ako le mogoče, naj se te seje udeleži.

Sobratski pozdrav

John Šušteršič, tajnik.
(11. 3—11. 10 2x)

NAZNANILO.

Članom društva Vitezi sv. Martina št. 75 K. S. K. J., La Salle, Ill., se naznanja, da je dalo naše društvo svojo zastavo popraviti tvrdki Emil Bachman v Chicagu, Ill. Zastava bo sedaj pravi krās, ker bo domalega vsa prenovljena. Slika bo sedaj šivana in ne barvana tako, kot je bila prej.

Tem povodom je naše društvo sklenilo na seji dne 17. oktobra, da se naj da zastavo na novo blagosloviti in sicer dne 14. novembra t. l.

Zato ste naproseni od društvenega odbora, da se vsi člani brez izjeme vdeležijo blagoslovljenja označeno nedeljo. Zbiramo se pri sobratu Vudsenku zadnji čas ob 9 uri 30 minut dop. in potem odkorakamo odtod z zavito zastavo v našo slovensko cerkev. Zastavo bo nam blagoslovil pred sv. mašo naš domači župnik Rev. Fr. Šaloven. Po blagoslovljenju se pa prične sv. maša, ki se bo brala za vse mrtve in žive člane ter članice našega društva.

Ko se bo maša končala, odkorakamo z razvito zastavo nazaj na določen prostor, kjer se bo vršil slavnostni banket. Vsi člani naj bi se zglasili pri sobratu Josip Vudsenku na prvi cesti, ki je znano tudi II. dr. tajnik. Kdor se

namerava vdeležiti tega banketa, naj odda svoje ime, da se bo vedelo, koliko članov bo navzočih pri tem banketu. To moramo znati zaradi priprave. Postreženi bomo dobro.

Samo pridite vsi, da se bomo saj enkrat zopet po bratovsko razveselili. Omenim dalje, da kazni ni nobene; opomnim pa le, da vsakdo, ki ima spoštovanje do društva in dobro katoliško srce se bo te redke slavnosti vdeležil. Upam, da ne bo nikogar, ki bi nalašč izostal ker smo si vsi enaki sobratje pod eno in isto zastavo kateri že danes vnaprej zaključimo:

"Zastava naša dvigaj se,
Na pravo pot na vodi!
Ti kličejo iz srca vsi,
Pozdravljena nam bodi!"

Koncem dopisa pozdravljam vse brate in sestre K. S. K. J. in v kliče vsem Slovincem: Ne zamudite ugodne prilike in pristopite h K. S. K. J. ker ne veste ne ure ne dneva nesreče ali svoje smrti!

A. Strukel, II. vitez.

NAZNANILO.

Člani društva sv. Barbare št. 74 K. S. K. J., Springfield, Ill., se s tem uljudno vabijo, da se polnoštevilno udeležijo redne mesečne seje dne 18. novembra t. l. na kateri bodo prečitana društvena pravila, da se dajo potem v tisk, ako bodo sprejeta.

Vsak član je torej dolžan vdeležiti se te seje; s sabo naj prinese stara pravila, ali knjižico zaradi sprememb.

Dalje naznanjamo, da se člani našega društva popolnoma strinjajo s priporočilom gl. tajnika glede ustanovitve otroškega oddelka, kar bi bilo gotovo za napredek in še večji uspeh naše dišne Jednote.

Odbor.

NAZNANILO.

Vsem članom društva sv. Roka št. 15 K. S. K. J. naznanjam tem potom, da sem se preselil z 4636 Hatfield St. na 5104 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Sobratski pozdrav
Frank Cvetič, tajnik
gori omenjenega društva.

Is urada tajnika društva sv. Alojzija št. 52 K. S. K. J., Indianapolis, Ind.

Tem potom naznanjamo, da je bilo zbranje zlate ure, katero smo dali na številke in bi se imelo isto vršiti dne 30. oktobra, — preloženo na nedeljo, dne 5. decembra t. l. To se je izvršilo zaradi tega, ker je še več kot polovica društev, od katerih še pričakujemo nazaj neprodane tikete, ali pa svoto za razpečane. Zbranje smo morali preložiti, da ne bode kakke sitnosti.

Nekaj je bilo tudi krajevnih društev naše Jednote, katera so nam že poslala denar. Ta društva uljudno prosimo, da nam blagovolijo poslati že odrezke (kupone) od srečk, kaor tudi neprodane tikete; ostala društva pa prosimo, da naj tudi uredijo to zadevo še predno se bode izrezalo uro!

Članom gorinavedenega društva poročam, da je zadnji čas za oddajo starih certifikatov. Jaz jih rabim, ker jih moram poslati na glavni urad Jednote. Osebito člani našega društva na potnih listih so naproseni, da mi dopokljejo po pošti certifikate preje ko mogoče. Nove certifikate bode izdala Jednota čiasvnu brezplačno.

Konečno še prosim člane našega društva, da se udeležijo mesečne seje dne 7. novembra v obilnem številu, ker imamo več važnih točk ter drugih zadev na dnevnem redu.

S sobratskim pozdravom
M. A. Pavell, tajnik,
708 N. Warman Ave.,
Indianapolis, Ind.

Seminole, Pa.

Cenjeni sobrat urednik!
Minulo je že precej časa, odkar je bil priobčen v Vašem listu zadnji dopis iz te naselbine. Radi tega sem se namenil jaz danes, poročati ob kratkem o tukajšnjih delavskih razmerah.

Dosedaj smo delali slabo. Pa hvala Bogu! stvar se je preobrnila na bolje, ker smo stopili tudi mi v ofenzivo, da udrihamo po

našem "ta črnem" vsak dan. Delo se tudi tukaj še kateri dan dobi, ako je naš stari "bos" pri volji.

Slovincem nas je tukaj 9 družin ter par pečlarjev. Vsi so prav solidarno razumemo med seboj. Imamo dva podporna društva in precej lepo katoliško cerkev. Sedaj se nam bližajo bolj dolgi zimski večeri; treba je bilo ukreniti kaj, da si bomo te večere krajšali in vsled tega smo ustanovili korepondenčno šolo za učenje angleškega jezika. Radi tega se opozarja vse tukajšnje rojake, da se naj te šole poprimejo. Dana jim je lepa prilika, da se malo bolj priuče našega deželnega, ali angleškega jezika. Pouk se vrši trikrat na teden, v ponedeljek, sredo in ob petkih.

Rojaki, stopite torej na noge in zahajajte redno v to šolo!
S sobratskim pozdravom
Tony Hren, član dr. št. 95.

Ely, Minn.

Cenjeno uredništvo!

Med mnogimi društvi spadajo čimbi h K. S. K. Jednoti ima tudi tukaj ta Jednota precej močno in eno izmed najstarejših društev.

Delavske razmere so tu še precej povoljne v raznih železnih rudnikih in tako tudi na bližnji parni žagi.

Dasiravno smo že bolj pri severnem tečaju in kljub hladnemu poletju, so tu okrog Elyja poljski pridelki dobro obrodlili. Sedaj v jeseni pokajo po bližnjih gozdih okoli naših jezer tudi puške na 4 nožne sovražnike: zajee, srne itd. in naši izvečbani lovi prihajajo vedno z obilnim plenom dohod. Osebito zajcev in divjadi kokoši je letos mnogo v okolici naše slovenske metropole.

Da se je vršil pri nas te dni sv. misijon, je že znana stvar. Naš prečast. starček Monsignor Buh ki oskrbuje veliko elyško faro, ter podružnico na Wintonu in indijanske misijone ob Vermilion jezeru je nam prvo nedeljo po sv. misijonu povedal, da ker je pustil prenoviti cerkev in farovž, je priredil sv. misijon, da se tudi dušno stanje njegovih faranov prenovi. Dasi smo opazovali množico ljudi ob sv. misijanskem času, ki so obljubovali službo božjo ob nedeljah redno obiskovati tudi za naprej, se ta obljuba žal precej prvo nedeljo po sv. misijonu ni držala kakor bi se mogla. — Posebno pri večernicah bi bilo želeli večje udeležbe v cerkvi od strani vernikov. In ker je tudi dober časopis včasih dober misijonar, naj bo to na tem mestu omenjeno za vse prizadete! Sv. misijon ni samo za misijonski teden, temveč tudi za kasneje!

Opazovalec.

Bridgeport, Ohio.

Cenjeni sobrat urednik:—

Šele pred kratkem sem Vam poročal razne novice iz naše naselbine. Tedaj še človek niti sanjal ni, da Vam bom tako kmalu moral zopet poročati bolj žalostne novice kot zadnjič, ali da nas je "bela" žena, smrt, tako pogosto med tem časom obiskala.

V četrtek, dne 21. oktobra se je podal naš sobrat Frank Hočvar v bližnje mesto kupovat nekaj potrebnih za popravek pri svoji hiši. Toda žalibože, zadela ga je v mestu nepričakovana nesreča. Dospel je v mesto s poulično karo bi se imel presteiti na drugo in je iste čakal na čestnem hodniku na nekem križišču. Med tem je pa pridvil z vso naglico tovorni avtomobil, last Scott Lumber Co. iz Bridgeport, O. Voznik ni imel moči, da bi avtomobil pravočasno ustavil, ali zasakal na pravo pot, temveč ga je v naglici obrnil naravnost proti prostoru kjer je čakal na hodniku naš sobr. Hočvar kare. Avtomobil je nesrečnega podrl na tla in zavozil dalje v izložbeno okno "Bridgeport National Bank"; druge, ali hujske nesreče pri tem ni bilo, razen te, da je Frank Hočvarja avtomobil do smrti povozil. Pokojnik je že po preteku tri četrt ure izdihnil v bližnji bolnišnici svojo blago dušo, kamor so ga takoj prepeljali.

Pokojni sobr. Frank Hočvar je pristopil k društvu sv. Barbare št. 23 K. S. K. J. dne 14. septembra 1902 in moram reči, da je bil od pristopa, pa do zadnjega vedno zvest član našega društva in K. S. K. J. To društvo je izgubilo s tem enega izmed najboljših svojih članov v vseh ozirih, ker je

nam bil pravi zgled dobrega sobrata, očeta in družabnika.

Pogreb se je vršil dne 24. oktobra na sv. Antona pokopališče. Istega so se udeležila poleg našega društva sv. Barbare št. 23 K. S. K. J. tudi dr. sv. Barbare Forest City, Pa., društvo "Edinost" S. N. P. J., društvo "Dobri Bratje" S. D. P. Z., Tirolsko društvo sv. Jurija (Knights of St. George) in cerkveno društvo sv. Imena (Holy Name Society). Poleg gorinavedenih društev so se pogreba udeležile tudi članice dr. sv. Ane št. 123 K. S. K. J., ki pa niso v sprejeto korakale. Tako je imel naš nepozabni in pokojni sobrat Fr. Hočvar veličasten spreved, kojega je po vsej pravici tudi zaslužil.

Pokojni Frank Hočvar se je rodil v Žabji vasi, obč. Šmihel pri Novem mestu; bil je bolj siromašnih starišev ter je moral iti vsled tega že zgodaj po svetu za kruhom. Služil je po raznih krajih Dolenjske in dlje časa v Ljubljani, in ondaj se je tudi poročil. Zatem se je podal v Ameriko iskat sreče, da bi zamogel kaj pomagati svoji ljubljani družini v starem kraju. Po daljšem čakanju in trudu je dobil zate družino semkaj. To je bilo ravno pred 27 leti. Dasiravno je bil pokojnik šele 58 let star, je bil eden izmed najstarejših naseljenecv naše naselbine, ki si je tudi prvi postavil tukaj svojo domačijo. Skrbel je za svojo družino vedno marljivo in je deloval za napredek našega podp. društva. Tu zapuša neutilažljivo soprogo, tudi članico dr. št. 123 naše Jednote, dve hčeri in edinega sina, jednako člana našega društva. Vsem tem prizadejim izrekam tem potom v imenu društva sv. Barbare št. 23 naše globoko sožalje vsled velike izgube tako nesrečno in prerano zmrlega soproga in dobrega očeta. Vsem društvom in posameznih rojakom, pa lepa hvala za obilen obisk pri pogrebu. Tebi nepozabni nam Frank pa naj sveti večna luč! Počivaj v miru in hladni in svobodni ameriški zemlji! Pripomniti še moram, da je minulo dne 21. oktobra t. l. ravno 33 let, odkar se je pokojnik poročil.

Komaj smo se pa vrnili s pogreba, je umrla soproga Frank Potnika, tukaj tudi dobro znane rojaka in člana raznih društev. Pokojnica je prišla v Ameriko pred poldrugim letom, nakar se je kmalu poročila; a ni ji bilo usojeno uživati dolgo časa to zemeljsko srečo in ameriško svobodo! Že pred nekaj meseci je pričela bolehati, sedaj je pa rešena

vsega trpljenja. Umrla je 24. oktobra zvečer. Poleg žalujočega soproga zapuša tu še 2 sestri Marijo Matoš in Ano Grom. Bila je tudi članica društva "Dobri bratje" št. 38 S. D. P. Z., ki ji je preskrbelo dne 26. oktobra popr. krasen pogreb. Istega so se vdeležila tudi druga, gori navedena društva razen Tirolskega društva in društva sv. Imena. Osebito so pokojnici izkazale zadnjo čast nje priateljice in druge ženske. Pokopali so jo tudi na pokopališče sv. Antona.

Ob zaključku izrekam kot prijatelj in sobratu Frank Potniku vsled te izgube moje najgloblje in srčno sožalje ter ostalim sorodnikom. Pokojnici pa kličem: Večna luč naj ti sveti. R. I. P.

Anton Hočvar,

R. F. D. 2, box 11½
Bridgeport, Ohio.

NAZNANILO.

Članom in članicam društva sv. Barbare št. 97 K. S. K. J., Mt. Olive, Ill., dajem na znanje, da sem prejel od glavnega tajnika Jednote nove certifikate, katere bom razdelil na prihodnji mesečni seji dne 7. nov. t. l.

Vsled tega opominjam vse člane, da se zanesljivo udeležijo te seje, ker bode moral vsak član (ica) podpisati svoj certifikat predno se ga opremi z društvenim pečatom.

S pozdravom do celega članstva K. S. K. Jednote

Anton Mušić, tajnik.

Is urada društva sv. Jan. Evang. št. 65 K. S. K. J., Milwaukee, Wis.

S tem prosim in naznanjam vsem članom našega društva, bivajočim v mestu in bližini, da se naj kar najbolj v polnem številu udeležijo prihodnje mesečne seje dne 14. novembra t. l. zavoljo se stave in sklepanja novih društev.

nih pravil. Poleg tega imamo na dnevnem redu tudi več drugih važnosti.

Tudi še nisem prejel od vseh članov certifikatov. Vsled tega ste naproseni oni, ki jih še niste izročili, da mi jih kar najhitreje dopošljete po pošti ali osebno izročite!

Sobratski pozdrav

John Kegel, tajnik,

243 — 1st Ave., Milwaukee, Wis.

Is urada društva sv. Roka št. 132 K. S. K. J., Frontenac, Kana.

S tem se opozarja članstvo tega društva, da se udeležijo prihodnjega mesečnega zborovanja dne 14. nov. t. l. v velikem številu. Zborovanje se vrši v navadnih prostorih. Na tej seji se bode razpravljalo radi ustanovitve novega, all otroškega oddelka, kar bi bilo nedvomno v korist K. S. K. J. in osebno še našim potomcem. Delujmo res za K. S. K. J., ki tako po materinski podpira svoje člane v času nesreče in goji med sobraty naš mili slovenski jezik.

Zaeno opominjam še vse one člane, ki še niso oddali certifikatov tajniku, da naj to store gotovo na prihodnji seji. Oni, ki so pa nepotrpežljivi in zahtevajo kar stare certifikate, naj malo počakajo, saj se ne bo noben certifikat izgubil. To delo je ogromno in zahteva časa. Če gre z novimi certifikati bolj počasi, to ni moja krivda.

Sobratski pozdrav.

Frank Kerne, tajnik.

M. POGORELC

trgovec z zlatnino

29 E. Madison St. Room 1112.

CHICAGO, ILL.

Pišite po cenik!

K'100 VELJA SEDAJ LE \$15.30

Za \$15.30 Vam pošljem sedaj 100 Kron v staro domovino.

Če želite svojem v staro domovino poslati kakšno božično darilo v obliki denarja, se Vam nudi sedaj najlepša prilika. Ne zamudite časa. Pošiljate so jamčene.

Tudi izdelujem vsakovrstne pravoveljne listine in izvršujem vse, v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene države in staro domovino.

Se Vam priporočam spoštovanjem

JOSIP ZALAR,
1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

VRNIMO SE!

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Prav radi se spominjamo onih dni, ko smo bili krepki in polni zdravja in življenja, in ko si bil v zvesti, da je ta svet nebeški raj, poln sreče in veselja za nas. Kaj nas je zadelo, da nismo več onega mnenja; da smo premenili svoje navade in se odtujili od srednje poti, ki se imenuje zmernost v vsaki stvari? Vrnimo se k starim navadam, k navadni hrani, k bolj resnemu delu, k svežemu zraku, a zlasti pa moramo pazno skrbeti za svoje prebavne organe, da preprečimo zabasnost in nje posledice, ter slabost in nervoznost. Kakor hitro opazimo nered, ne pozabimo na

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

To zdravilo je jako važnega pomena, ker pospešuje delovanje prebavnih organov in tako nam povrne prejšnje navadno zdravje za dobo dokler zopet ne pademo v razvade.

To zdravilo tudi —

PREKINE BOLEČINE IZ DROBJA,
ODSTRANI ZABASANOST,
DOPRINESE OKUS DO HRANE,
POMAGA PREBAVLJATI,
OKREPIA PREBAVNO MOČ,
OHRANI ORGANE DELAVNE,
ODSTRANI NERVOZNOST.

Urejuje, okrepuje, daje novo moč, prepreči in odstrani zabasnost, potolaži glavobol, daje pomoč dekletom in ženam v slučaju nepravilnosti, ter vseh drugih enakih boleznih.

Ako hočete preprečiti bolečine, imejte vedno priročno TRINERJEVO LINIMENT in riblje telo z njim kadar čutite najmanjšo bolečino, bodisi revmatično ali nevralgično. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Jos. Triner

izdelovatelj

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

Noč ob Soči.

Po meščanski večerji pod kostanj goriskega gostilniškega vrta še hitro črno kavo na terasi pred kavarno; belo loščeni stoli, električna luč, okna z bleščečimi stekli in svetlimi medenimi palicami, fine zdelice na srebrnih krožnikih, dobra smotka — vse z veseljem zaužito, kakor zadeva svobodni dihljaj, za rezervno. Tedi pristopi vojni orožnik, javi pokorno, da je tu, in odriniti moramo. Naravnost, dol po širokem drevoredu; čedalje bolj temen in bolj tih je. Gremo kakor po mestu, ki spi in sanja, da bi ga ne vzbudili in da se sami ne prebudimo. Naprej. Korak za korakom po temi, ob domnevanih bledih hišah, ki mole iz gostih sene svojih vrhov. Temno noč, nebo molči, le enkrat zdrkne daleč tam čez živ žarek. "Stoj!" kriči nekdo z teme. Vsa divja energija vojne je v tem kliu straže; v glasu je takorekoč izraženo, da je vojak grozeče zgrabil za puško; postojimo; povemo straži, kdo da smo; spoznal je orožnika, in smemo naprej. Toda svačice proč; žareča pika, zadnji prijazni svit v tej trdi, grozeči temoti, tudi tebi se moramo odreči; preblizu smo sovražniku. Torej tipajoč dol po klanu. Hiše so že redke in vrtovi. Proti obrežju gre naša pot, na plano. Mir, popoln mir. Enkrat nam priopetajo konji nasproti, skoro kakor pošasti; z velikimi koraki se prikaže iz teme vojak, nas tiho pogleda, pozdravi in izgine, molčeča siva prikazen, kakor v sanjah.

Soparno je kmalu zopet dež, nobene zvezdice na nebu. O, ta ti-hota! Naši koraki se bobne razlegajo, čujemo, kako udarja železa na ost palice ob cesto. Naenkrat zaslišim tihi glas kakor iz daljave, pa vendar čisto blizu ušesu, ki prša mirno in ravnodušno: "Kdo hodi tod?" — "Pokorno izjavljam, gospodje vojni poročevalci!" Vojni orožnik je bil spoznal šepetajoči glas, bil je poveljnikov oddelka, ki tu v bližini straži. Zda zazremo skozi črno temo tu di drevje v starem vrtu, prostorno hišo. Na poveljnikovo besedo stopimo po pobočju gor, drage, dolge sence nas prijazno obdajo in potegnjejo med vrata. Ah, svetiljka! Zdi se nam kakor dobroten čudež, da brli tu lešerba, da je pretrgana ta strašna, črna, grozeča noč. Nezavedno potipljemo naše roke po tobačnicah; vsak žive kopri po tolažilnem strupu.

Poveljnik nas sprejme, dobrodušno, veselo. Malo je bil zunaj, da se nasrka zraka, pa nas je čul priti. Škoda, da nam ne more svojega gradiča pokazati po dnevu, takrat pa čisto vedno obsiplje ogenj. Če hočemo, lahko v vrtu stopimo v globoke jame, ki so jih izkopale granate, ali pa otipljemo čudno razstreljeno smokev, ki jo je strel do dna olupil. Medtem bo on telefoniral podrejenim poveljnikom, da pridemo. Tovariki so obiskali čudovito razstreljeno drevo, jaz pa sem se podal rajši dol v klet z večimi prostori; malo zaduhla, pa če ne prileti bomba ravno na ozke stopnice, ne more v notranjost; to je dobro stanišče. V enem oddelku brli majhna petrolejka; pokrita je s časnikom, ker nima senčila. Na leseni mizi so papirji, par manšet, telefonska sluhala. Vroče je in zadušljivo v tej podzemeljski jazbini. Po tleh leže slamnice; narednik in dva ordonančna vojaka spijo tu trdno; pazljivo stopimo čeznje. Zda ustopi nekaj častnikov; radovedni so na goste v civilu. Malo poklepečemo; vedno zopet mi je otožen užitek, če morem s temi možmi spregovoriti nekaj lahkih besedi, menjati kako šalo. V tem telefonira neki podčastnik hrvaški: Razumem vsako besedo, ker sem se svoje dni učil drugega slovenskega jezika. "Vojni poročevalci," pravi mož. Onemu tam v strelskem jarku, ki-lometer naprej, ta težki izraz ni popolnoma jasan, zato se opiše: "Več ljudje, ki nekaj pišejo v listu..." Zda je oni tam v strelskem jarku razumel, sporočil bo naprej.

Poslovimo se. Potem, ko se povrnemo, naj se zopet oglašimo; gospod poveljnik nas smenjuje povabi, da tedaj spijemo z njim čašico sekta; nemalo je ponosen na to razkošje; toda priti moramo pred solnčnim vzhodom, drugače ne moremo nazaj v Gorjce; po-

cesti, ki smo po njej prišli, po dnevu ni mogoče hoditi; zato je bila v temi tako žalostna.

Zda pa lahko, počasi naprej; tiho, tiho, vedno le po dva in dva, kajti onstran preži sovražnik. Blizu obale smo; postojimo, da bi se orientirali. Zda noč ni več tako temna; kmalu izide luna, ki je danes skoro polna. Zagledamo senčne obrise vaških hiš; tenak zvonek; črne ciprese; neizmerno visoke se nam zde; črno nebo sloni na njih vrhovih. Šepetaje i povemo ime vasice. Bela velika cesta se vijuga semintja; kakor kača se vleče naprej v negotovo daljavo. Postojimo in upremo pogled v turbo, soparno noč; nenkrat zdrči čez nebo žarek pramen luči, preseka oblake, nas dohiti, izgine, se obrne... sovražni svitomet, ki nas išče, ali pa naši svetiljo po obzorju, prečež na vsak premik skritega sovraga? V trenutku zaprasketa tudi nekaj strel; kvišku se dvigne bela in pisana raketa; za sekundo moram razločiti široko reko in grmovje ob njej ter zapuščeno vas. Pa zopet tema in mir; a to je sovražna tema, v kateri prežijo tisoči skritih, budnih človeških oči; to je zavraten mir, ki je v njem kakor začaran peklenški šunder bližnje bitke in leži zdaj tu kakor zver, pripravljena, da skoči na svojo žrtev.

Prispemo do širokega, lepega mostu. Hipoma se vzdigne pred nami straža; to pot nobenega glasnega klica, a roka je že odločno prijala za puško. Zasepečemo po jasni, smemo naprej. In sedaj v presledkih, previdno čez most; pod nami se lesketa tiha voda; čedalje bolj se jasni; dobro je, da smo za enkrat čez, v kritju grmovja. Zda je treba paziti na vsako stopinjo; sovražne granate so pot razdrle, razjedle, razorele. Zašumlja nam studenec: oseeki so razstreljeni. Krog nas hladni somrak oblačne mesečne noči; smukanje in šepetanje tiho stopajočih ljudi; blizu cilja smo.

Sedaj pa v moje poročilo vrzel. Redka nočna slika se je globoko utisnila mojim možganom; pozabil je ne bom nikoli. Točno naslikati je ne smem, življenje drugih, dobrih ljudi je morda od tega odvisno. Torej: nekako, nekje...

Nekje kletni sod pod veliko hišo, visok, kadi podoban prostor. Na mizi gori samotna luč; kaka desetorica častnikov sedi okrog; pivne čaše, polne rujnega vinca stoje krog svetiljke, in bankovci ležijo na mizi, celi kupi, na tisoče kron. Mladi nadporočnik, neobrit, z odpeto bluzo, s potnim čelom, se sklanja nad denar, šteje, računi, zapisuje. Drugi sede krog njega; zadi v senci stoje vsoki, čokati vojaki v strunni vrsti; luč zaplapolja; zasveti se bodalo: "Bože moj," vzdihne nadporočnik, "računaj naj, pišeš naj, boriš se naj!"... Jasno je, zadnje mu je še najljubše; pa nič ne pomaga; to noč se deli ga-

zda; po groznem bombardiranju je treba tu v tej kleti lepo v red spraviti uradne, pisarniške reči; potem pride zopet običajni nočni napad.

Sedaj izginejo kupi denarja z mize; napravijo nam prostora, natočijo nam rujnega furianskega vina. Nadporočnik začne pripovedovati, trije stotniki posežejo vmes; luč plapolja; nejasne obrise zagledamo; na tleh ležijo zlek-njeni trdni vojaki; eden tiho zastoka; ranjenec na svoji slamnici. Krogla mu je predrila nogo. — Orožni mojster oddelka strojnih pušk; pa noče na vsak način tu ležati, dokler se "malenkost" ne zaceli.

"Danes!" vpraša nadporočnik in se stegne naprej, da je videti njegov ostro obrisan dalmatinski obraz natančneje. "Stara pesem: granate in granate. Stoideset komadov samo med sedmo in osmo uro zjutraj. Šestnajst polnih zadetkov v postojanko ene stotnije. Ravnokar popravljajo zasuta stanjšča. Do enajstih dopolodne granate, granate, same granate..." Nadporočnik naveda podrobnosti; stotnik, rdečih lic in udrtih oči, reče polglasno: "...Štabnega narednika so pri-nesli; nogo so morali siromaku pri kolenu odrezati." "Zdravo, gospodaru!" mi je še veselo zaklical, ko so ga nesli noter. Pa cigaret je hotel imeti. Potem je prišla mrzlica; nikdar mi ni drugače rekla, nego: "Gospodine, ti si moj gospodar!" — hrvaški se-

veda. To se ne da prav prevesti. Umrl je revež!" — "Moj sluga je tudi padel," poreče neki nadporočnik, ki bi se najrajši nilo zajokal. Ne more si drugače pomagati, kakor da se tiho zasmeje. Lešerba plapolja; ranjenec sope težko, sliči se ga iz teme. Polagoma se bliža čas, da pojdejo nazaj v postojanke.

Stopili smo na plano; še tiho vse krog in krog; kakor leskeč nož reže žarek neutrudnega svitomet oblake. "Počasi naprej!" Svet je sprazen, kakor da je vse izumrlo, in vendar bdi parkrat deset korakov pred nami v lokavi noči sovražnik, roko ob puški. Dalje noter v temo; počasi, lahno čez senožet, skozi gosto grmovje, do skrajne pedit krajine, ki jo ti zvesti, tihi možje branijo, branijo za vas, ki sedaj daleč proč spite v svojih mehkih posteljah. ("Die Zeit.")

Angleško poljedelstvo.

Še do srede minolega stoletja je angleško poljedelstvo zavzemalo prvo mesto na svetu. Od tedaj je pa zelo nazadovalo. To je bila posledica angleške politike, ki se imenuje svobodna trgovina. Otočje Velike Britanije so menda edina država, ki je svoje kmetijstvo brez varstva in zaščite izročila tujemu vplivu. Že leta 1869. so na Angleškem odpravili zadnje sledi carine na žito. Dandanes na Angleškem ni varstvenih carin, iz- vzemši carino na kondezirano mleko, po 1.70 do 2 marki za stot., in pa na nekatero sadje.

Nazadovanje angleškega kmetijstva se kaže predvsem v dejstvu, da se dandanes le še približno 10 odstotkov prebivalstva bavi kmetijstvom, oziroma je pri njem zaposlenih. Samo 13 odstotkov cele površine so polja. Anglija je dežela veleposestnikov in yelenajemnikov. Število malih posestnikov se stalno krči. Po podatkih, ki jih je dognala angleška agrarna enketeta leta 1897., se je v četrstoletju, od leta 1873. do leta 1895., število angleških malih posestnikov za 60 odstotkov znižalo, dočim je v Nemčiji, ki ima varstveno carino, ne- prestano rastle. Tri četrtine cele Škotske so last 580 oseb. V Angliji (v ožjem pomenu besede) in Walesu poseduje 874 oseb več nego četrtino vse zemlje. Od površine, ki v Veliki Britaniji služi poljedelstvu, je 88 odstotkov danih v najem. Le 12 odstotkov obdelujejo posestniki sami, na Nemškem pa 84 odstotkov, torej skoro narobe.

Zlasti je na Angleškem nazadovalo pridelovanje žita. Na drugi strani pa so pašniki na račun poljedelstva znatno pomnožili. Res je sicer, da se na Angleškem na vsakem hektaru izredno mnogo žita nažanje; to pa si moramo razlagati na ta način, da Angleži za poljedelstvo vedno bolj izbirajo le najboljše zemljo, dočim porablja- jo manj rodovitne prostore v druge namene, n. pr. za pašnike. Angleška poljedelska produkcija znaša samo četrtino (25 odstotkov) nemške, morala pa bi razmerju s površino znašati dve petinki (40 odstotkov), ne glede na to, da so naravni pogoji na Angleškem vobče ugodnejši nego na Nemškem. Krog leta 1882. je bilo na Angleškem posejanih s pšenico še 3 milijone akrov in pridelalo se je po 117 angleških funtov pšenice na vsako osebo. Danes raste pšenice le še na 1.5 milijonih akrov in žetev znaša le še 68 funtov na osebo.

Anglija mora štiri petinke pšenice, katero v prvi vrsti rabi za kruh, uvažati iz inozemstva ter plača zanjo inozemstvu vsako leto približno 1 milijardo mark. Skoro polovica pšenice, kar je vse države izvozijo, gre na Angleško za preživljanje angleškega ljudstva. Potrebne mesa mora Anglija dobivati iz tujine skoro polovico, surovega masla nad polovico, sira in jaje pa dve tretini. Odkar je Anglija zaradi nevarnosti, da bi se ne zanesla v deželo živinska kuga, prepovedala uvoz žive živine, se uvažajo samo že zaklana živina. Anglija uvozi na leto skupaj 1.200.000 ton mesa, ki je vredno nad eno milijardo mark. Od vse klavne živine, ki pride za izvoz na svetovni trg, služijo skoro štiri petine za preskrbo Angleške. Anglija ne more brez uvoza iz inozemstva niti šest tednov životari. Vrednost vseh uvoženih živil je leta 1912 dosegla velikanško vsoto 5 in pol milijard mark.

ZDAJ POŠLIAMO V STARI KRAJ
100 KRON ZA..... \$15.35

POŠILJATVE GARANTIRAMO
Amerikanski Slovenec
(Foreign Exchange 2.) JOLIET, ILL.

SLOVENCI .POZOR!

Predno pritisne zima in mraz, Vam je še dana prilika kupiti si svoj dom v bližini slovenske cerkve v Chicagu. Imamo še naprodaj par hiš, ki morajo biti prodane pred zimo, zaradi tega, ker so gospodarji teh hiš že kupili, ali pa nameravajo kupiti v drugi okoli-ci. Sedaj je torej čas kupiti te hiše za gotovino ali na tako nizke obroke, skoraj kakor bi plačevali rent, in Vas zagotavljamo, da bode- te zadovoljni, ako kupite od nas. Lahko vprašate druge, ki so že od nas kupili hiše, če so zado- voljni ali ne!

Dalje Vam še naznanjam, da iz- delujemo vsa v notarsko stroko spadajoča dela, pregledujemo vse gospodarske listnine (Dees in Ab- stracts) in zavarujemo Vaše po- sestvo proti ognju. Vsak nasvet je brezplačen.

Slovenecem se priporoča,
Frank Kosmach
z **Emil A. Basener**.
2116 W. 22nd Street,
Chicago, Ill.
Telephone Canal 2138.

United Undertaking Co.

POGREBNIKI

Podjetje, s katerim so v zvezi
tudi Slovenci.

Na vogalu Union & D. St.,
Pueblo, Colo.

Se priporoča Slovencem za bla-
gohotno naklonjenost.
3.17.16

Dr. Martin J. Ivec

Slovenski zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St.
Corner Clay St.,
JOLIET, ILL.

Urad zraven slov. cerkve.

Telefon N. W. 1012, ali Chicago
telefon: Urad 1354 J.
Dom 2192 I.

Marija Sluga

2225 So. Wood St.
Chicago, Ill.

TELEPHONE:
Lawndale 8390.

izkušena in z drže-
nim dovoljenjem
potrjena

BABICA
se ugodno priporoča slo-
venskim in hrvaškim
ženam.

ŠOLA

za učenje vožnje s avtomobili.

Kdor se hoče temeljito in kmalu pr-
iditi vožnje s avtomobili, ali iste p-
pravljati, naj pride k nam v Šolo, k-
mi vse to učimo. Poduk se vrši pod-
vu in pomoči!

Mi garantiramo, da dobi učenec "I-
cence" ali dovoljenje. Pravi se u-
rež učiti k nam!

PENN AUTO ŠOLA

Murtland Ave. and Kelly St.
(55.—11. 5.) Pittsburg, Pa.

Vsem Slovencem in Hrvatom pri-
poročam mojo gostilno

"Hotel Flajnik",

3329 Penn Avenue,

v kateri točim vedno sveže
PIVO, ŽGANJE, VINO IN RAZ-
NOVRSTNE DRUGE PIJAČE.
Priporočam se cenjenemu občin-
stvu v najobilnejši obisk. —
Vsi znanci in neznanci
vedno dobrodošli!

NA SVIDENJE!

GEO. FLAJNIK, LASTNIK,
3329 Penna Ave. Pittsburg, Pa.

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovencem, da ulagajo denar pri nas bodisi na če-
kovni ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kulantno postrežbo.

Plaćujemo po 3%
obresti na denar
uložen na obrestni
račun.

Mi podpiramo Slovence in
se torej tudi priporočamo nji-
hovi naklonjenosti. Pri nas
lahko nalagate denar če živite
v Jolietu ali pa v katerem
drugem kraju Zdr. držav.
Dva člana K. S. K. Jednote
sta naša dolgoletna uslužben-
ca: g. Jos. Dunda, predsednik
nadzornega odbora K. S. K. J.
in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Pošiljamo denar v staro domovino sanesljivo in po najnižjem kursu.
Oddajamo v najem varnostne škrinje po \$3.00 na leto za shranjenje
vrednostnih papirjev in ustin, kjer so vedno varne pred ognjem in
tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Posloplje, v katerem so naši uradi je lastnina te banke.

Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za
državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

"NASLOV"

V slučaju da bi katerikoli čitatelj po raznih državah kadarkoli
potreboval kaj za nakup pohištva (hišne opreme) kakor: peči, postelje
omare, preproge itd. ali vse kar k temu spada, naj se obrne za cene in
pojanila na sledeči naslov:

A. GRDINA, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Blago pošiljam v zadovoljnost odjemalcev; to jamčim s svojim
poštenjem. Ker trgujem že nad 11 let, imam že dovolj skušnje in upam
da marikomu točno postrežem in mu prihranim kak dolarček.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

ANTON GRDINA, trgovec in pogrebnik.

Pozor krajevna društva K. S. K. J.

Kadar potrebujete nova društvena pravila, pisma ali koverta, vstopnice za razne vese-
lice ali druge tiskovine, obrnite se tudi na:

Narodno Tiskarno

2146-2150 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS

Ta Vam bode izvršila vse tiskovine v najboljšo zadovoljnost glede cene in ličnega dela.
Pri nas je vse osobje unijsko. Imamo tudi Slovence zaposlene. — Osobito Vam priporoča-
mo zelo privlačne in priljubljene "Vojniške knjižice" za člane, ali članice, katere rabijo
tjajniki ali blaginjski pri mesečnih sejah. Te knjižice so sestavljene zelo praktično za vsako
društvo: Imajo posebno razdelbo vplačevanj in potrdila za 10 ali 20 let. Razdelba aser-
mentov je narejena na posebni tabelici in na podlagi "National Fraternal Congress Rate".
Knjižice so tiskane ali narejene v malem žepnem formatu in so trdo vezane. Pišite po vzor-
ec, kojega Vam dopošljemo takoj brezplačno.
Opomba: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote."

Martin. Nemanich

slovenska gostilna in restavracija

Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!

Zaloga in prodaja pristnega
domačega vina.

Telefon: Canal 80

1900 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

JOSIP PERKO

SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Str.

Telefon: Canal 298

Chicago, Illinois

Se priporoča rojakom Slovencem za obilen poset. "Dobra postrežba
in dobra pijača", to je moje goalo.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD

prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONCORD RDEČE VINO
60c. galona.

CATAWBA BELO VINO
80c. galona

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih
cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

—Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.—

Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

ILASLO K. S. K. JEDNOTE.

izdaja vsako sredo

Uredništvo in upravnništvo:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Marocnina:

za članke, na leto.....	\$0.80
za nečlane.....	\$1.00
za inosestvo.....	\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CATHOLIC SLOVENIAN
CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.

Issued every Wednesday

Owned by the Grand Catholic Slovenian
Catholic Union of the
United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:

For Members, per year.....	\$0.80
For Nonmembers.....	\$1.00
For Foreign Countries.....	\$1.50

Delavski odškodninski zakon.

Ker je veliko število članov naše Jednote zaposlenih po raznih premogovnikih širom Zedinjenih držav, je neobhodno potrebno, da se malo bolj seznanijo z državnimi delavskimi odškodninskimi zakoni, ki so uveljavljeni bodisi tukaj, ali tam.

Skoro vse države naše Unije so že sprejele v svoji postavitvi gotove določbe in predpise, nanašajoče se na poškodbe delavcev, kako se mora poškodovane ravnati v tem slučaju? do kolike podpore je upravičen? itd. Naš list si je vzel nalogo, da bode pri naših delavcih, ki so zaposleni v različnih delavskih odškodninskih zakonih, ki so uveljavljeni bodisi tukaj, ali tam.

Z današnjim dnevom pričenjamo s poljudnim pojasnilom delavskega odškodninskega zakona za premogarje v državi Illinois. Temu bode sledil odškodninski zakon za državno Wisconsin, Minn., Mich. itd.

Snov za današnji članek smo povzeli iz male knjižice, katero je v angleščini spisal odvetnik A. W. Kerr, v Springfield, Ill., ki je glavni pravni svetovalec, ali odvetnik "Zveze premogarjev v državi Illinois".

Omenjeni odvetnik je povzel vse glavne in važne točke iz te odškodninske postave, katere je obelodanil v mali brošurici vsled naročila Mr. Frank Farringtona, predsednika zveze "United Mine Workers of America in the State of Illinois". Prestava se glasi sledeče:

DELAJSKI ODŠKODNINSKI ZAKON.

Leta nazaj je bilo tudi v naši državi slabo urejeno in preskrbljeno za delavce, ki se je poškodovalo med delom. Ako je katerega zadela taka nesreča, je iskal običajno le pot do tožbe pri sodniški primerno odškodnino. Pri tem se je v prvi vrsti in edino oziralo na take slučaje ponesrečbe, za katere so bili samo gospodarji, ali delodajalci naravnost odgovorni. Glasom naše delavske odškodninske postave se je pa število in vrsto poškodovanja zdato razširilo in nevedlo za vsa ponesrečenja in tozadevne smrtne slučaje, neoziraje se na to, če je za iste delodajalce odgovoren ali ne. Po državnem delavskem odškodninskem zakonu se določa gotovo odškodnino za delavce, ki se je v službi ponesrečil in sicer na polovico njegovega tedenskega zaslužka; poleg tega mora gospodar ali družba tudi plačati zdravniške stroške in stroške za bolnišnico. Ta odškodnina je postavljena določena za dobro prvih osem tednov do zneska \$200. Odškodnina se pričinja šele po prvem tednu poškodbe. Omenil sem že, da znaša ista polovico povprečnega tedenskega zaslužka premogarja ali 50 odstotkov. Vendar se pa določa pri tem najmanjšo tedensko odškodnino v znesku \$6.00 za poškodbe, dobljene po 1. juliju 1915. Največja tedenska poškodba, podpora pa znaša glasom postavljeno

\$12.00. Povprečno tedensko plačo se računa na podlagi celoletnega prislužka delavca pri enem istem gospodarju med letom, ko se je pripetila nesreča ali poškodba. Pri tem morajo gospodarji računati k povprečnemu "kosmatemu zaslužku" (gross earnings) delavca tudi stroške in plačo za čiščenje svetilk premogarja, za brušenje krampov, za preskrbo gorilnega olja, smodnika in zažigalne vrvice. Ko so gospodarji določali v takih slučajih povprečni prislužek delavca, so vedno skušali svoto zmanjšati na kolikor mogoče nizko mero. Računali so proč razne zneske, katere sem ravnokar gori navedel; kar pa ni dovoljeno pri sestavi celoletnega zaslužka delavca. Celo prispevke za premogarsko unijo, kazni, stanarino, i. t. d. koje nekatere družbe odtegujejo, od plače se morajo prištevati k skupnemu celoletnemu zaslužku delavca.

V slučajih, kjer premogarji ne delajo redno tekom cellega leta, ali manj kot 200 dni, je določila Industrijska zbornica države Illinois, da se naj pomnoži povprečni dnevni zaslužek z 200, nakar se dobi povprečni letni zaslužek delavca. Ako je premogar delal tekom leta 150 dni in si v tem času prislužil \$600.00, se deli torej ta znesek (\$600) z 150, nakar dobimo \$4.00 rednega dnevnega zaslužka. Zatem se ta povprečni zaslužek \$4 množi z 200, da dobimo \$800 kot celoletno zasluženo mezo. \$800 moramo pa deliti s številom tednov v letu (52) in dobimo \$15.38. Polovica, ali 50% od tega povprečnega tedenskega zaslužka znaša \$7.69 do katere svote je poškodovane opravilčen za dobo 8 tednov.

Ako dela premogar pri kakih družbi brez presledka več kot 200 dni tekom leta, se deli njegov skupni letni prislužek z 52, da se dobi povprečno tedensko plačo. Kjer se dela redno tekom cellega leta, se jemlje v tem slučaju 300 skupnih delavnih dni; torej se mora povprečno dnevno plačo množiti z 300.

Če se je delavec poškodoval v kakem premogovniku, ali pri družbi, kjer ni bil zaposlen še celo leto predno se je pripetila ponesrečba, se v tem slučaju računa odškodnino na podlagi povprečnega letnega zaslužka drugih delavcev, zaposlenih v dotičnem premogovniku, ali pri dotični družbi, ali pa iz bližnje okolice.

Odškodnino se računa po zaslužku istega dela, kakošnega je delavec opravljal ob času poškodbe. Ako se torej premogar ponesreči med tem ko je delal globoko v rovu, ali na površju istega, bo dobil odškodnino po znesku svojega zaslužka, kakor že omenjeno. Znano je namreč, da so plače in vrste dela premogarjev različne. Pomniti pa moramo pri tem, da če bi kak premogar slučajno danes opravljal kako težje in bolj važno delo kakor pa običajno in bi se pri tem ponesrečil, se mu določi odškodnino po zaslužku, kakoršnega dobivajo iste vrste delavci. To se je postavil potom določilo vsled tega, ker so se že slični slučajji poškodb večkrat pripetili, ker so morali premogarji izvrševati težje in bolj odgovorno delo za kakoršno so bili v obče določeni.

Odškodninska postava države Illinois ne določa nikakega plačila, ali odškodbe za zadobljene bolečine poškodovanca; isto se določa samo za izgubo zaslužka med časom boleznii. Vsaka družba, ali delodajalec je dolžan, da preskrbi svojemu poškodovanemu delavcu prvo zdravniško pomoč in ako je potreba tudi, da spravi dotičnika v kak bolnišnico. Stroške za to mora plačati sam delodajalec. Določa, katera je določena za to zdravniško pomoč, ali pomoč v bolnišnici je določena na 8 tednov; skupni tozadevni stroški pa na \$200. Gospodar lahko določi sam kakakega zdravnika, ali bolnišnico, kamor hoče poškodovanca poslati.

Znesek posmrtninske odškodnine. Ako se delavec ponesreči do smrti pri delu in ima ženo ter otroke, se določa za njegovo smrtno odškodnino 4krat toliko, kolikor je pokojnik povprečno na leto prislužil; vendar ne sme ta odškodnina znašati manj nego \$1650 in ne več kot \$3500. To svoto dobi vdova, otroci ali stariši ponesrečenca, ali drugi bližnji njegovi sorodniki, za katere je pokojnik skrbel tekom zadnjih 4 let, predno se je ponesrečil.

Tudi se plačuje to posmrtninsko odškodnino sorazmerno onim bližnjim sorodnikom pokojnika, ki so bili od njega odvisni, ali onim, katere je pokojnik v svoji oporoki označil. (Dolje prihodnjič.)

Mirovna pogajanja.

"Kdaj bode konec vojne?" tako je vzkliknil že marsikdo izmed nas. Tako povprašuje tudi na milijone in milijone evropskih in drugih narodov. — Ali še ni dovolj po nedolžnem prelito človeške krvi? Tekom 15 mesečnega evropskega klanja je padlo smrti v žrelo že nad 5 milijonov vojakov. — Kdaj bo torej konec vojne? Naravno, da tega vprašanja ne more nihče na svetu pravilno raztolmačiti, ker se isto opira na razmere vojnih sil in morebitne ugodne, ali slabe uspehe bojevanja. Nihče noče odnehati, čeravno je že skoro poražen. Vsak vojskovodja pričakuje, da se mu bo sreča morda obrnila le na bolje, če ne tekom poletja, — pa na zimo?

Razne nevtralne države, osobito sv. Stolice v Rimu in Mednarodna mirovna zveza so skušale že na vse načine pripraviti to, ali drugo komatantno velesilo za mirovna pogajanja; pa, — vse zaman!

Zadnje dni se je jelo na obširno pisati po raznih listih v Evropi in izven Evrope, da se je pričelo sedaj to točko razmotrivati tudi že v višjih ali vladinih krogih. Tako prihaja semkaj iz Berlina vesela vest, da bo vojna trajala le še nekaj mesecev. Ko se je tozadevno vprašalo v Berlinu nekega veljavnega diplomata, se je ta naravnost izrazil, da bo vojna trajala do prihodnje spomladi. To svojo trditve je opiral ta nemški diplomat na povsem izjavljeno vojno spekulacijo Anglije in njeno zavoženo trgovsko polemiko. — Vsaka stvar bi se dala ložiti in preje razvolati, kakor pa vojne mahinacije. Sedaj se splošno govori in trdi, da je naščuvala edino Anglija svoje zavzeznike k vojni; to priznava danes osobito izdajalska Italija, kateri je Anglija vedno obljubovala zlato gradove v oblakih in pri vsem tem ni do danes Anglija niti kaka druga njena ožja prijateljica dosegla kakakega uspeha. Načrt Anglije, pridobiti v svojo pest svetovno gospodarstvo v trgovskem oziru se je ponesrečil. Dardanele in carigradska ožina je nepremagljiva. — Anglija se je vsled te vojne zadolžila do grla, iskati mora že v inozemstvu denarne pomoči, med tem ko vzdržuje vojno Nemčija in Avstrija s svojim lastnim denarjem.

Anglija bo gotovo prva, ki bode prisiljena pretresovati mirovna vprašanja tedaj, ko ji ne bo hotel že nihče več posojevati milijonov ali dajati vojnega materiala na upanje. Intudni vojaštva ji bo enkrat zmanjkalo.

Da je glede naših navajanj o morebitnem koncu sedanje vojne nekaj resnice, sklepamo lahko tudi iz poročil, ki prihajajo iz glavnega mesta naše Unije, iz Washingtona, D. C. Te dni je na znanil ameriški poslanik v Berlinu svoji vladi, da je bil poklican na nemški dvor, kjer mu je cesar Viljem baje raztolmačil pogoje, pod katerimi je Nemčija pripravljena sklepati mir. Zadevo glede potopa "Arabica" in torpediranja raznih parnikov od strani nemških torpedovk se je obojestransko ugodno rešilo. Govori se dalje, da bo obiskal Zed. države bivši nemški kancelar, princ von Bülow samo iz tega namena, da naprosi predsednika Wilsona za pomoč in posredovanje pri mirovnem pogajanju. In to je naš predsednik v prvi vrsti čakal. Rekel je, da ne sprejme preje uloge mirovnega posredovalca, dokler se ta ali druga bojujoča država za to sama ne priklasi. Predno se pa poda princ Bülow na tako važno misijo, bode še preje obiskal španskega kralja Alfonza, ki je pred vsem določen kot prvi vladar kake nevtralne države za sklepanje premirja. Kakor znano, je ostala Španija med vsemi drugimi nevojnojočimi se državami edina na najbolj nevtralnem stališču in v prijateljskem razmerju z Nemčijo ter

Avstrijo; radi tega se bode skoraj gotovo sklepal svetovni mir v kakem mestu na Španskem in tja naj bi poslane tudi Zedinjene države svojega zastopnika. Radi te zadeve se je španski kralj tudi že večkrat izrazil, da je pripravljen delovati za premirje, ako mu bodo šle pri tem tudi Zedinjene države na roke.

In sedaj nastane vprašanje, pod kakimi pogoji in okoliščinami bi se lahko mir sklenil? Čuje se, da je v tem vlogu Nemčija zelo (f) popustljiva ali liberalna. Nemčija se je že izrazila, da nikakor ne namerava podjarmiti si in okupirati Belgije, ali onega ozemlja, katerega si je na Francoskem, Poljskem in Ruskem privojevala. Njeno glavno vprašanje je: primerna in zadostna vojna odškodnina v obliki denarja. S to vojno odškodnino bode Nemčija pokrila svoje ogromne vojne stroške; dalje ji bo služil ta denar, da se bode v prihodnosti dobro čuvala in branila pred obmejnimi sovražnikom.

Kje pa naj vzame nesrečna in docela opustošena Belgija zahtevane milijone, da ji jih plačala Nemčija? Čuje se, da ji bodo v tem slučaju priskočile Zedinjene države na pomoč, kar bi bilo vse hvalje vredno, da se reši ubogi belgijski narod pogina in propada. Belgija bode torej po vojni zopet samostojna država, najbrže pod vrhovnim pokroviteljstvom Nemčije.

Nemčija zahteva dalje, da se ji mora vrniti vse prejšnje kolonije v Južni Afriki, katere so sedaj Angleži zasedli. Od Francije si bode Nemčija obdržala le bolj važne obmejne strateške točke in gotove železnice. Naravno da ho treba plačati Franciji zopet številne milijarde v nemško državno blagajno kot vojno odškodnino.

Marsikdo bo morda pripomnil: "Koliko bo pa od tega dobila naša Avstrija, ki je toliko k nemški zmagi pripomogla?" Da. — To je zapisano tudi še v oblakih. Nemčija namesto da bi prisvojeno vojni delež lepo razdelila, bode istega najbrže obdržala sama zase. Še sto in stoletja se bode pelu slavo hrabremu (?) nemškemu Viljemu, kojega že danes primerjajo velikemu Caesarju, Aleksandru in Napoleonu. Pri tem je pa treba pomniti, da bi Nemčija sama brez pomoči avstrijskih bajonetov in kanonov ničesar ne opravila!

Legenda o cvetlicah.

Spisal Silvin Sardenko.

V rožnem juniju, ko vse cvetlice cveto, ob svojem prelepem prazniku, je šla Marija čez zelene travnike in vrtove. Tiho je Devica Skrivnostna roža stopala po ozkih stezah mimo svojih sestrice, ki so še spale, ožarjene s prvim žarom jutranje zarje. Tiho je šla Devica, a cvetlice so se vseno prebudile in biserne rose vdanosti so se jim zablesketale v očeh, ko so zagledale svojo Kraljico.

Dvignile so svoje spočite glave in v živoverne prošnje so jim zadehtele iz nežnih čaš.

"Pozdravljena! Samo da smo te enkrat zagledale v svoji sredi. Ostanj z nami! Kraljestvo cvetlice ne sme biti brez kraljice."

"Ne smem in ne morem ostati z vami!" jim je Gospa prijazno odgovorjvala.

"Pa nas vzemi s seboj!"

"Z menoj hočete? Ko ne veste, kam grem."

"Kam greš, Kraljica?"

"Kamor jaz grem, ve ne morete."

"Zakaj ne moremo s teboj?"

"Jaz odhajam v večna nebesa. A vaše življenje je prerahlo. U-sahnile bi mi na potu. In v nebesih: cveto že druge cvetlice."

"Kakšne cvetlice cveto tamkaj?"

"Cvetlice večne pomladi."

Sestrice po travnikih in vrtovih so postale žalostne, zakaj spomnile so se, da vsaka izmed njih evelte le eno samo pomlad. Zopet so zadržtele v novih prošnjah.

"Glej, Kraljica! Kratko je naš življenje in še to življenje naj nam premine na tem svetu? Ponasi nas na drug kraj! Zakaj bi morale biti rojene samo za neizprosno bridko koso? Utrgaj nas in nesi nas drugam!"

Vse cvetlice so prosile, ena mtleje od druge.

Devica je pogledala k nebu. Na-

enkrat je stala ob njej truma jasnobelih angelov.

"Tvoja želja?" so vprašali Marijo in se ji globoko poklonili.

"Utrgajte te rože in jih ponesite, kamor si želite!"

Angeli so se sklonili k cvetlicam in vprašali vsako posebej, kam da si želi. Začeli so pri roži.

"Kam bi rada ti?"

"Tja na okno one lepe bele hiše. Kolikrat vidim tam na oknu mlado deklico. Njen obraz bi me bil vesel in njeni roki bi me skrbno negovali."

"Bodi!"

In roža je začvela na oknu lepe bele hiše.

"Kam pa sili tvoje hrepene-nje?"

Rdeči nagelj je široko raztegnil svoj cvet, zakaj vesel je bil, da je bil takoj drugi na vrsti.

"Želel bi še nekoliko višje kakor moja sestra roža." Bil je predtzen.

"Želel bi dehteti v nežni roki one mlade deklice."

"Zgodi se ti?" so veleli angeli.

Kakor po naključju je pršel mimo mladenič. Bil je zaročenec one deklice. Spomnil se je svoje izvoljenke, utrgal nagelj in ga ji nesel v znamenje zvestobe.

Angeli so se obrnili k liliji.

"Lepa sestrica Skrivnostne Rože in naše Kraljice, kam si želiš?"

"Ah, ne vem, kam!" Lilija je tiho vzdihnila in vdano priklonila svojo nežno glavico.

Angeli so ji pogledali v obraz in rekli med seboj:

"Kako je nebeško lepa! Kakor bi bila našega rodu."

Vprašali so jo vnovič:

"Sestrica naša, razodeni nam, kateri kraj si voliš?"

"Ne poznam kraja, kjer bi bilo varno zame."

"Ali na tem travniku nisi varna?"

"Nisem! Ljudje hodijo mimo in gledajo, kdaj me utrjajo. Jaz pa se tako bojim oveneti v človeški roki."

"Vsa drugačna si, kakor tvoj brat nagelj."

"Res je tako. Moj brat nagelj je vesel, če ga vedno kdo gleda in vonja in nosi s seboj; a jaz sem srečna, če me ne vidijo oči, če me ne najdejo roke."

Angeli so zastrmeli nad toliko nedolžnostjo. Eden izmed njih pa je dejal: "Kadar se vnovič prikažem v kakšni zemeljski podobi, prikažem se v podobi lilije."

Kakor ti bo Stvarnik velel!" so rekli drugi in zopet so se obrnili k liliji.

"Prelepa in prejasna si, da bi se mogla zakriti vsem očem. A pohitimo vprašati našo kraljico, kje bi bil varen prostor zate."

Kakor na en diš — in bili so pri Mariji. Devica je tedaj stala na koncu travniku in gledala in poslušala, kako izpolnjujejo njeni služabniki dano naročilo.

"Kraljica naša in Gospa! Ena izmed cvetlice te prosi, da ji sama izbereš, kjer bi bilo zanjo najvarneje."

Angeli so vdano čakali odgovora.

"Vem," je odgovorila Devica, "to je moja lilija! Nesite jo k mojemu sinu pred tabernakelj one selske cerkve, ki jo vidite tam na holmu."

Angeli so šli in so storili tako. Bela lilija je zablesketala ob zlatem tabernakelju.

Vse cvetlice, kar jih je rastle na travniku, so bile po angelskih rokah postavljene tja, kamor si je želele vsaktera izmed njih. Po dovršenem delu so angeli stopili k Mariji, da jo sprejmo v nebo.

"Ali ste vsem cvetlicam izpolnili njih želje?" jih je vprašala skrbno Devica.

"Vsem!" so odgovorili z enim glasom.

"Niste nobene pozabili?"

"Nobene!"

"Nobene, pravite? Ena se je vendar skrila tudi vašim očem."

"Kje je, pokažite nam, da stopimo ponjo?"

"Takoj tam pod zelenim grmovjem."

"Na to nismo mislili." Najmanjši izmed njih je pohitel ponjo. V enem trenutku in stal je z njo pred Marijo.

"Kako ji je ime?" so vprašali angeli.

"Ne veste? Nima rada, če se imenuje njeno ime. Ljudje ji pravijo vijolice. Njeno pravo ime je pa: ponižnost."

Vijolice je zatrepetala ob tem imenu.

"Ponižna sestrica, kam si želiš?" so jo ljubezno nagovorili angeli.

"Prosim, nazaj v skrito zavetje."

Angeli, ki so vsem cvetlicam izpolnili željo, je tudi vijolici ni so mogli pustiti neizpolnjene.

"A vendar!" so ji rekli, "po-leg tega si vseeno želi eno reč, da ti jo izpolnimo."

"Če smem kaj želeti, želim in prosim le eno: Zagrnite me s širokim listom, da me nihče več ne vidi in ne najde."

"O Bog!" so vzdihnil angeli.

"ko bi ljudje vedeli, kaj jih dela velike pred teboj, bi hoteli biti vsi tako majhni kakor ta vijolice..."

Ko so se na večer angeli z Marijo vračali domov, so videli pod oknom bele hiše ovenjen nagelj-tov cvet in v oknu deklico, ki je tudi glavico povešala.

"Minljivost!" so vzkliknili in so hiteli naprej.

Potoma so se ozrli tudi skoz okno selske cerkvice.

"Postojmo!" jim je velela Kraljica.

Počastili so Najsvetejše v tabernakelju in odšli.

"Ali ste videli lilijo?" jih je vprašala Marija.

"Videli, videli! Kako lepo se je razcvetela ob tabernakelju. Ho-češ, da gremo in jo vzamemo v nebesa?"

"Nikar!" jim je svetovala Devica. "Njena nebesa so tabernakelj..."

Vijolice pa je ostala — skrita pod grmovjem...

Ne strašite otrok!

Sledeče vrstice veljajo tudi za naše slovenske očete in matere, ki imajo grdo razvado, da svoje otroke radi strašijo. Dasiravno ne misli pri tem skrbna mati nič slabega, dela vendar pri vzgoji svojih otrok s strašenjem velike napake.

Nekatere matere so podedovale to navado še od svojih starišev, ki so jih strašili z "bavbavom," "divjim možem," "volkom," "parkeljnom" itd. in te vrste imena uporabljajo tudi za strahovanje svojih otrok, ali pa devajo otroke v kake skrite temne kote, katerih se deca naravno boji.

Slavni italijanski psiholog prof. Angelo Mosso je dognal in se izrazil, da se prime otroka vsaka grda beseda in vsak strah kakor bi mu človek to v meso ucepil; te besede in strah ga bodo mučili in mu bodo ostale v spominu skozi celo življenje. Že sami se neradi spominjamo, kako hudo je nam bilo takrat, ko so nas naši stariši strašili na razno-lične načine. Koliko slučajev je že bilo, da je postal tak otrok vsled prestrašene strahu bolehal, ali celo slaboumen, ker mu je strah preveč uplival na možgane. Otroci, katere vzgaja mati s strašenjem, ne bodo nikdar kreпки in zdravi. Koliko otrok je postalo že božjastnih, ker so se prestrašili kakega psa. Božjast, ali bolezen sv. Valentina se pa loti tudi onih otrok, katere mati neprestano straši z raznimi "bavbavi." Taki otroci se tudi ne učijo dobro, ker jih vedno muči neka tajna stvar. — strah pred to, ali ono pošastjo bodisi podnevu, ali v spanju ponoči.

Le pomisli draga rojakinja, kako hudo je tudi tebi pri sren, kadar se kake stvari zelo postrašiš? Kaj pa šele otrok? Rečeš se trese po celem životu, zaostane mu beseda in vpije na pomoč, ker misli da ga bo zdaj in zdaj strašilo odneslo, ali požrlo. Vsaka previdna mati naj torej opusti to grdo razvado, kar bode v korist nji in pa njenim otrokom. Ako te že otrok ne uboga, skušaj ga spraviti na pravo pot raje s šibo, ali pa z lepimi besedami. Tudi šibe se bo poreden Janezek bal, ker, — kamor ista pade, — tam boli; kaznovanje otrok s strahom, pa iste samo slabša in bega. Skušaj torej v prvi vrsti hčerko ali sinčka spraviti z lepim ravnanjem in lepimi besedami do tega, da bo priden in da te bo ubogal, kajti že star pregovor veli in pravi, da lepa beseda lepo mesto najde. Če ga pa že tudi malo zlasaš, ali nabiješ, ga bo to bolelo le nekaj časa, v nasprotnem slučaju mu pa lahko povzročiš s strašenjem kako bolezen, katero bo imel otrok celo življenje.

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

Od ustanovitve do 30. septembra 1915. skupna izplačana podpora \$1,091.046.43.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomoćni tajnik: Josip Rema, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Francić, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihail Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6712 Bonna Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 1428 So. Sheridan Rd., Waukegan, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Člani, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE," 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

V mesecu novembru 1915 je razpisan poseben asessment 50c na vse one člane in članice K. S. K. J., ki so zavarovani proti boleznim. Člani in članice, ki niso zavarovani proti boleznim ne plačajo tega asessmenta.

Z bratskim pozdravom

Joliet, Ill. 28. okt. 1915. JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

IMENA UMRLIH ČLANOV IN ČLANIC.

Naznanilo ases. šte. 11—15, za mesec november 1915.

10182—Frank Kožemel, star 37 let, član dr. sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., umrl 2. sept. 1915. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 30. avg. 1906. R. 28.
5334—Marija Simčič, stara 44 let, članica dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., umrla 9. okt. 1915. Vzrok smrti: Slabost. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 21. julija 1912. R. 41.
4456—Frank Hočevar, star 57 let, član dr. sv. Barbare 23, Bridgeport, Ohio, umrl 21. okt. 1915. Vzrok smrti: Povožen od avtomobila. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 14. sept. 1902. R. 44.
16869—John Zdravje, star 33 let, član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., umrl 7. sept. 1915. Vzrok smrti: Umobolnost. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 2. okt. 1910. R. 28.
6372—Anton Zagar, star 33 let, član dr. sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kans., umrl 15. okt. 1915. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 25. dec. 1903. R. 21.
1943—Ana Škof, stara 40 let, članica dr. sv. Alojzija 42, Steelton, Pa., umrla 24. sept. 1915. Vzrok smrti: Jetika na možganih. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 28. maja 1903. R. 28.
18392—Jurij Petračič, star 33 let, član dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio, umrl 8. sept. 1915. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 21. jul. 1912. R. 29.
778—John Mausar, star 60 let, član dr. sv. Sreča Jezusovega 70, St. Louis, Mo., umrl 29. sept. 1915. Vzrok smrti: Izkrvavljenje možgan. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 27. nov. 1898. R. 43.
8354—Luka Rački, star 55 let, član dr. sv. Jurija 73, Toluca, Ill., umrl 17. sept. 1915. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 26. junija 1905. R. 45.
10201—John Žerko, star 27 let, član dr. sv. Alojzija 83, Fleming, Kans., umrl 29. sept. 1915. Vzrok smrti: Ubit v premoškopu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 30. avg. 1903. R. 19.
9797—John Krković, star 41 let, član dr. Marije Sedem Žalosti 84, Trimountain, Mich., umrl 21. sept. 1915. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 14. jun. 1906. R. 39.
20882—Josip Turk, star 27 let, član dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn., umrl 13. okt. 1915. Vzrok smrti: Ubit v rudniku. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 9. maja 1915. R. 27.
20064—Josip Burja, star 29 let, član dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., umrl 12. sept. 1915. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 11. jan. 1914. R. 27.
4432—Angela Kobi, stara 29 let, članica dr. sv. Ane 105, New York, N. Y., umrla 19. sept. 1915. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 6. febr. 1910. R. 23.
3430—Josip Lavrič, star 53 let, član dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., umrl 15. okt. 1915. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 2. dec. 1901. R. 39.

IMENA POŠKODOVANIH IN OPERIRANIH ČLANOV IN ČLANIC.

12571—Mihail Lésar, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., izgubil levo nogo nad koleno dne 17. julija 1915. Opravičen do podpore \$250.00.
16222—Josip Antonič, član dr. sv. Jan. Krstnika 14, Butte, Mont., operiran 7. sept. 1915. Opravičen do podpore \$50.00.
2937—Marija Nagode, članica dr. sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill., operirana 13. sept. 1915. Opravičena do podpore \$50.00.

10965—Josip Virant, član dr. sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn., izgubil vid na desnem očesu 7. maja 1915. Opravičen do podpore \$250.00.

18569—Anton Ess, član dr. Vit. sv. Martina 75, La Salle, Ill., operiran 20. sept. 1915. Opravičen do podpore \$50.00.

3320—Josip Grom, član dr. Marije Pomagaj 79, Waukegan, Ill., operiran 13. sept. 1915. Opravičen do podpore \$50.00.

19945—Josip Gosar, član dr. sv. Jožefa 122, Rocksprings, Wyo., operiran 11. sept. 1915. Opravičen do podpore \$50.00.

IMENA BOLNIH ČLANOV.

18060—Frank Hočevar, član dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., prijavil bolnim 11. marca 1915. Pripada v Jednoto od 11. sept. 1915. Opravičen do podpore od 11. sept. do 11. okt. 1915. — \$20.00.

3237—Andrej Oblak, član dr. sv. Jožefa 58, Haser, Pa., prijavil bolnim 10. marca 1915. Pripada v Jednoto od 10. sept. 1915. Opravičen do podpore od 10. sept. do 10. okt. 1915. — \$20.00.

Iz predstoječega poročila "umrlih članov in članic" se razvidi, da je umrl dne 13. okt. t. l. član Josip Turk, certif. šte. 20882 od dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn. Pokojnik je pristopil k Jednoti 3. maja 1915. Bil je torej član komaj dobrih 5 mesecev in je moral umreti v najlepši moški dobi v starosti 27 let.

Ta slučaj nam ponovno svedoči, kako potrebno je biti zavarovan proti nesreči in nezgodi. Ali naj iščemo še nadaljnjih dokazov v ta namen? Ali naj še vedno dvomimo o potrebi in koristi društev in Jednote? Nikakor ne! Predstoječi slučaj nam dovolj jasno potrjuje n dokazuje, da so nam podporni društva in Jednote neobhodno potrebne. Škoda in obžalovanje vredno je, da se dobi še vedno rojake, inje), ki bi lahko pristopili k društvu in Jednoti, toda vedno odlajajo, rekoč, da je še čas in da ne bodo še umrli. Tudi naš pokojni soprogo, svojega sinka, sorodnike, prijatelje, znance in celi svet. Tola pregovor pravi: "Človek obrača, Bog obrne." Ta pregovor ni laž, sler ga je doletela nesreča in moral je v potu svojega obraza globoko pod zemljo podležiti neizprosni in neusmiljeni smrti. Pokojni Josip Turk ni odlajal s pristopom v društvo in Jednoto, marveč poslužil se je priložnosti in pristopil v zgoraj imenovano društvo in K. S. K. Jednoto, čeravno je bil še mlad in ni mislil na tako rano smrt. Zavaroval se je, kot pravi mož in oče zavedajoč se svoje dolžnosti, da v slučaju nesreče vsaj nekoliko preskrbi za svojo rodbino. Pokojnikovi vdovi in siroti bode gorje na prerani izgubi moža in očeta vsaj nekoliko rstešeno s tem, ker je bil pokojnik član društva in naše slavne Jednote, pri kateri je bil zavarovan za svoto \$1000.00.

Ta slučaj naj bi si vzeli za vzgled vsi oni, ki bi lahko postali člani (ice) naše močnejše organizacije, toda dosedaj so odlajali, mileč, da imajo še dovolj časa za to. Ne odlajajte torej cenjeni mi rojaki in rojakinje, marveč pristopite v našo sredo dokler je čas in pomnite, da nesreča nikdar ne počiva!

Upajoč, da ne bodo te vrstice glas vnebovpijočega v puščavi. stajam spoštovanjem in pozdravom udani Josip Zalar, gl. tajnik.

ČLANOM NA POTNIH LISTIH V PREVDAK!

Sobratje tajniki krajevnih društev nam bodo radi priznali, da imajo največ dela in sitnosti s člani na potnih listih. Treba jih je v prvi vrsti od časa do časa opominjati, da naj zopet obnovijo potni list, ali da naj določiše društvu potrebne asessmente. Dosti dela in pisanja je tudi s takimi člani ako obolijo izven kraja svojega krajevnega društva. Tajnik mu pisari in pisari, ter ne ve, kaj bi storil. Društvo plačuje morda še par mesecev Jednotine asessmente za člana na potnem listu; končno pa ni o njem ne duha ne sluha, tako da je društvo zanj uplačeno svoto zgubilo. Zadnji čas vidimo razne pritožbe naših sobr. tajnikov, ki prosijo in rotiljo člana s potnimi listi: "Pošljite nam kmalu svoje stare certifikate!" — Pa žal, tudi ta prošnja ostaja brez zaželenega uspeha.

Vse te nedostatke in vse te sitnosti bi se pa lahko odstranilo in odpravilo, ako bi dotični člani pristopili raje h kakemu krajevemu društvu v njih neposredni bližini.

Tako imamo tukaj v Chicagu člana s potnimi listi, ki spadajo k društvom šte. 29, 44, 80 in 87. V La Salle, Ill., sta dva člana od društva št. 95 iz Pennsylvanije, v Peoriji, Ill., najdemo 4 člana pripadajoče k društvu št. 29, enega od društva št. 3, 2 od št. 8 in 2 od št. 38. In vendar se nahaja v Peoriji krajevno društvo št. 154. Vprašanje nastane sedaj: Čemu nehoje oni člani pristopiti k omenjenemu krajevemu društvu? Trdno smo prepričani, da bi sprejelo vsako krajevno društvo člana s potnim listom kaj rado v svojo sredino, samo če bi se hotel za pristop malo pobrigati.

Naša Jednotina pravila določajo, da si mora vsak član živeti 50 milj ali več od svojega krajevnega društva omisliti potni list (točka 139, stran 59). V točki št. 140 se pa dalje omenja, da naj tak član prosi za sprejem h krajevemu društvu naše Jednote, ako se slučajno kakšno v istem mestu, ali naselbinji nahaja. Le v slučaju, da ga ono društvo noče sprejeti lahko ostane še pri svojem društvu.

Zares čudno, čemu se dela na konvencijah Jednotina pravila, ako jih člani potem prezirajo in se nehoje po njih ravnavati.

Vzemimo dalje tale slučaj: kako neprilичno je za člana s potnim listom, ako morda zbolí. Tajnik njegovega društva mora pisariti na ono krajevno društvo, ki se nahaja morda ravno tam, kakor dotični član s potnim listom. Gotova je stvar, da se ono društvo ne bo rado oziralo na take prošnje, da bi pošiljalo svoje bolniške pregledovalce na dom k članu tujega društva v enem in istem mestu. Ako bi bil član takoj pristopil k svojem najbližjemu krajevemu društvu, bi ne bilo nikakih sitnosti, dobil bi bil tudi lahko preje svojo bolniško podporo, — tako mora pa nanjo iz drugega mesta čakati.

Žalostno je za vsakega člana s potnim listom, če se še toliko ne briga ko pride v kako tuje mesto, da bi se prepričal, če je ondi kako krajevno društvo naše K. S. K. J., da bi pristopil k njemu. V "Glasiu K. S. K. Jednote" najde lahko vsak mesec po enkrat imenik vseh krajevnih društev naše Jednote, torej ima priložnost za prestop samo če hoče. Obrnil naj bi se na tajnika onega krajevnega društva in bi mu ta vse v redu preskrbel.

Žal, da se ni na kaki konvenciji določilo še tega, da se izdaje potne liste samo za one člane bivajoče v takih krajih, kjer ni v okolici nobenega krajevnega društva naše Jednote, za vse druge bi se pa moralo izdajati izključno le prestopne liste, da bi bil vsak član primoran do tega. Mogoče se to stori na prihodnji konvenciji?

Veliko sitnosti in dela povzročajo člani na potnih listih tudi pri upravi našega lista. Tako dobivamo n. pr. pisma in karte sledeče vsebine: "Pošljajte mi list sedaj semkaj! N. N., star član Jednote." Pri tem nič ne omenja h kateremu društvu spada, ali kje je preje bil. V zadnjih dveh številkah so bili taki člani že opozorjeni na to, da naj vedno naznanjajo premembo svojega naslova uradnim putem, ali po tajniku svojega društva. Tajnik mora tudi znati kje biva ta ali oni član s potnim listom. Ponovno tudi v tem slučaju povdarjamo: Ako bi ti člani pristopili h krajevemu društvu v onem mestu, bi dobivali list bolj redno in bi ne bilo nikakih drugih sitnosti.

Seveda so države, ali kraji, kjer je članom na potnih listih to nemogoče storiti, ker ni blizu ne daleč kakakega krajevnega društva.

Da se bode ta nedostatek sešasoma po zmnožnosti odpravilo, naj vsak član, ali članica, ki je na potnem listu skuša prejekomogoče prestopiti h krajevemu društvu v onem mestu, ali pa k onemu, ki je njemu najbližje.

Soči.

Spesnil Silvin Sardenko avgusta 1915.

(Ponatis iz "Dom in Sveta").

Krvava tečeč, hči planin!
Kesa si v uri mučeniški,
ko se ti v strugi bolečin
ustavlja živi tek dekliski.
Kalna si, hči planin!
Kdor v tvojih se rodi gorah,
trpljenja sin postane;
ob tvojih gledamo solzah,
ob tvojih slušamo vódhah:
trpljenja sin ostane.

Kalná si, hči planin!
Nad tábo se je z divjo silo
prorokovanje dopolnilo:
nedolžno svojih kri sinov,
krivčino kri sovražnikov
sprejemaš v tok viharen.

Na Krnom grom—oh, boj hrumi!
Pod Krnom pa tvoj prorok spi.
Tam v grobu vsaj je varen? —
Usode se prerokovane
ognila nisi z naših lok,
sočutno nosiš svoje rane
in dvov trepet in mater jok
in strah nevist in plač otrok.

Kako grozno, trpkó šumiš,
kako grenkó, težkó ječiš,
ko sred gorjá mi krvaviš! —
Le včasih val srebrn sine
in neprozorne globočine,
prozoren biser med vodami —
vesela misel med solzami,
vesel sponin na prejšnji čas,
ko še poznala nisi boja,

ko bil je jasen tvoj obraz,
vsa v ljubkih glasih pesem tvoja.
Srebrn val... Ah, morda up...
In več ne boš iz krvavečih,
iz bridkih sre, iz bojnih kup
napojev pila prekipelih. —
Krvava tečeč, hči planin!

Kesa si v uri mučeniški,
ko se ti v strugi bolečin
ustavlja živi tek dekliski.
Pa, glej, tvoj breg! — Miru

glasnica,

oznanja oljka spravi dan:
pomlaja vinska se gorica,
razvija cvetna se ravan,
ki ti ji skrbna si dojnica.

O da bi blizu ta bil dan!
Oblok neba bo lep in čist,
pod nehom sinje gorske grodi
kot zlate érke v moder list
žarele bodo: Mir vam bodi!
Razkrhnjena so bridka jekla
in ti boš spet vesela tekla,
vzgojila lepših nam cvetov,
vzgojila silnejših sinov. —

A danes pompi, bridka Soča,
kar gorko ti srce naroča:
Kri našo v solnčnočist kristal
utrdi dnu globokih tal.

In ko bi kdo nam mir v dolinah,
nam blagor motil na planinah,
odgrni tajni svoj prepad,
odkrij kristalni svoj zaklad
in v živo kri ga spet prelij:
kedó je branil Kroni slavo,
kedo ohranil dedno pravo? —
Spoštujte ljudsko srčno kri!

Bolgarska armada.

Organizatorji in učitelji bolgarske vojske so bili Rusi. Ruski generali in višji častniki so delovali v mladi armadi, ter so igrali v njej več let izključno vodilno vlogo. Ko je izbruhnila srbsko-bolgarska vojna l. 1866. je ruska vlada vse svoje častnike iz Bolgarije odpoklicala in mlada armada je bila čez noč brez voditeljev, postavljen na lastne noge.

Toda Bolgari so pokazali, da so se v malo letih mnogo naučili. Mladi stotniki so prevzeli poveljstvo polkov, vojni minister je postal major, poročniki so komandirali bataljone, toda vojaške vrline zapovednika kneza Aleksandra Batenberga in njegovega častniškega zbora so daleč nadkrilile zmedenost srbskega vodstva in Bolgarija je zmagała.

Tako si je bolgarska armada že s svojim prvim nastopom pridobila dobro ime in poznejša leta so pokazala, da so njene vrline res odlične. Bolgari so ostali učenici Rusov. Oficirski naraščaj je študiral na ruskih vojaških visokih šolah in ruski vplivi v bolgarski armadi so bili vedno veliki. Vsi sedanji bolgarski generali so vzgojeni v ruskih šolah. Še le pod sedanjim kraljem Ferdinandom se je ustanovila bolgarska častniška akademija in mlajši častniški zbor se je nekoliko oprostil ruskega duha.

Izborne vrline je pokazala bolgarska armada v balkanski vojni, zlasti v borbi proti Turkom je svet obdivel naravnost ognjevitofenzivni duh bolgarskega vojaka. Tudi v Srbiji je bolj podlegla umetnost vojskovodij, kakor pa žilavost in hrabrost bolgarske vojske.

Organizatorji in učitelji bolgarske vojske so bili Rusi. Ruski generali in višji častniki so delovali v mladi armadi, ter so igrali v njej več let izključno vodilno vlogo. Ko je izbruhnila srbsko-bolgarska vojna l. 1866. je ruska vlada vse svoje častnike iz Bolgarije odpoklicala in mlada armada je bila čez noč brez voditeljev, postavljen na lastne noge.

Toda Bolgari so pokazali, da so se v malo letih mnogo naučili. Mladi stotniki so prevzeli poveljstvo polkov, vojni minister je postal major, poročniki so komandirali bataljone, toda vojaške vrline zapovednika kneza Aleksandra Batenberga in njegovega častniškega zbora so daleč nadkrilile zmedenost srbskega vodstva in Bolgarija je zmagała.

ja. Od balkanske vojne sem so se namere pri armadah balkanskih držav znatno spremenile, tako zlasti glede števila vojaštva, kakor tudi glede opreme. Pratehlo leto svetovne vojne so porabile vse nevtralne države, da ojačajo svojo vojno pripravljenost in o bolgarski armadi smo že opetovano slišali, da se nahaja v stanju najpopolnejše pripravljenosti.

L. 1912. je štela bolgarska vojska v strokovnih oznakah 190.000 mož in 1080 topov. Balkanska vojna je pokazala, da je bila ta cenitev mnogo premajhna in da je imela Bolgarija daleč nad ¼ milijona mož na razpolago. Sedaj je tudi število njenega prebivalstva naraslo in sicer na 4.800.000. Nemški strokovnjak Rottmann računa, da razpolaga Bolgarija s 380.000 vojniki, kar je gotovo zelo skromno računano, ako pomislimo, da ima Bolgarija uvedena za moške med 20. in 46. letom splošno vojaško dolžnost, in da se torej v slučaju mobilizacije nahaja skoraj 10% prebivalstva pod orožjem. Ako vpošteujemo, kako uporabljajo države v sedanji veliki vojni svoje vojaške rezervoarje potem moramo priti do zaključka, da šteje bolgarska armada danes najmanj pol milijona.

Bolgarska vojska je kakor srbska organizirana po divizijah, katerih je 9, oziroma 12, ki tvorijo pri mobilizaciji 3 armade. Vsaka divizija ima 10 baterij artiljerije, 2 eskadrona konjenice, posebne oddelke za strojne puške in primerno število tehničnih čet. Armadnemu vodstvu na razpolago je 15 baterij težkih havbic, 3 baterije gorskega topništva, 1 divizija kavalerie, železniški bataljon ter avijacijski in avtomobilski oddelki. Vsaka divizija ima še posebno rezervno brigado. Posebno formacijo tvori takzv. "opolčenje" (naša črna vojska.)

Pehota je oborožena z 8 mm Manlihercami, ravno tako kavalerija. Normalni topovski tip ima kaliber 7.5 cm, brzostrelne havbice so kalibra 12 cm, gorski topovi imajo 7.5 centimetrov. Artiljerija je deloma nemškega, deloma francoskega izdelka. Strojne puške so večinoma angleško delo. Po balkanskih vojnah zlasti pa preteklo leto je nabavila Bolgarija mnogo novega orožja in zlasti artiljerija se je gotovo spopolnila v smislu izkušenj, ki so jih pridobile vojujoče se države na evropskih bojiščih. Ali je mogla Bolgarija nabaviti tudi kaj modernih težkih topov, se ne ve. Že pri obleganju Odrina se je pokazalo, da je v tem oziru zaostala in verjetno je, da je skušala ta nedostatek kolikor mogoče popraviti.

Bolgarija razpolaga tudi s par vojnimi ladjami, ki služijo seveda le v obrambo obale. Jedro bolgarskega brodograja tvorijo 5 torpedovk, križarke ni nobene. V tem oziru je Romunija znatno nadkriljuje, ker ima 1 oklopno križarko, 5 oklopnih topničark ter okrog 20 torpedovk.

Ker se računa, da razpolaga danes Grška z najmanj 400.000 vojakov in ker ima Srbija po novejših cenitvah še kakih 250.000 mož, Romunija pa 600.000 znaša torej celokupna balkanska sila, ki bi si jo bila četveročrna rada pridobila 1.600.000 do 1.800.000 mož. Konstelacija na Balkanu nam dokaže, da se bode te armade vzajemno kompenzirale in da bo torej uspeh na oni strani, ki lahko vrže svoje meč na balkansko tehnično. Ta meč je v rokah avstrijskih in nemških vojskovodij.

Vzgoja v Švici.

Celo v Švici, kjer je prebivalstvo vendar na visoki stopinji omike, se je izkazalo ob začetku sedanje vojne, da velika večina ljudi ne zna politično misliti in da je v vseh političnih vprašanjih slabo poučen. Ljudje niso bili poučeni ne o pogojih švicarske svobode in državne neodvisnosti, ne o dolžnostih, ki jim jih nalaga nevtalnost. Z ozirom na to je zdaj merodajna korporacija sklenila preskrbeti, da se bo v šoli izdatno gojil poduk o državljanskih dolžnostih, sploh da se bo skrbelo za izdatno politično in zgodovinsko izobrazbo mladine in za temeljito učenje vseh treh, v Švici domačih jezikov, francoskega, nemškega in italijanskega, ker smo temeljito znanje domačih jezikov premeta narodnostna in plebena nasprotja.

Povest o hudem in silnem kovacu.

Spisal O. F. Golar.

V globokem, skalnem jarku je stala kovačnica, ob bistro šumečem potoku, ki se je pretakal po gladkih prarih, se prelival po ozki strugi in pregibal in žarel v solnce, kakor da je pozlačen. Bila je v varnem zavetju bukovih lesov, ki so visoke in široko kraljevali nad njo kakor zeleni velikanji, vršali in se kosatili temni in hladni poglavarji. Njeni nizki zidovi so bili rdeče pobarvani in so sijali, kakor bi bili zmerom osvetljeni od večerne zarje; pokrita je bila z lesenimi deščicami. V njej je bilo prostora za delavnico, kjer je pihal zakajen kovaški meh v razžarjeno oglje, in je stalo v tleh težko naklo poleg rjastih, zlomljenih verig, skrhanih lemežev, toplih sekir in enakega orodja, a na drugi strani je bila majhna izbica, zelo čista, sveža, nekoliko zelenkasto pobeljena. Skozi okenca se je vlivala vanjo luč v jasnem in svetlem pramenu. Dišalo je zelo prijetno po suhih krljih in hrustkah, ki so se sušile po peči v okruženih lisastih skledah. Pisana skrinja, velika in mogočna, je stala pod starinsko uro z lesenimi kazalci in zatemneno ploščico, rdeča klop se je tiščala peči pod zelenimi modnicami, v nasprotnem kotu pa, kjer so visele po zidu na šipo slikane podobe svetih Genovefe, svetega Martina in še nekaterih drugih božjih izvoljenecv, je stala trebušna, rjava pobarvana mizica. In še nekaj je bilo: zibka. Čisto sredi izbice se je šopirila s svojimi rožami in srčki in zvezdicami, naslikanimi na stranice, a v njej se je zibalo dete, majhna, rožasta punčka, ki je vpila in vekala iz vsega grla. Ličeca je imela zaripljena, čelo in senca so ji prepegale drobne, plavkaste vejice, in nožice in ročice je molil otrok od sebe. Bil je zdrav in močan jok, ki je udarjal kakor na ukaz, rasel in se krepil, dokler se ni nazadnje zadušil v togotnem ječanju, da se iznova povzdigne tenek glasek in napolni vso izbico.

In pred zibko je stal kovač. Bil je visok, bil je širok v plečih kakor gorsko teme, njegove roke so bile trde in grčaste kakor gabrova polena in dlani in prste je imel črne in ožgane od žerjavice. Sklanjal se je nad zibko, jo jugal z dolgim motvozom, in njegov mladi in zdravi obraz, z gostimi obrvmi nad očmi in rjavimi, poraščeniimi lici je bil zakajen od dima ter se je hotel prijazno in sladko smehljati otroku. A bil je vkljub temu ves žalosten, in nesrečen, slab in pokoren, da bi se bil smilil vsakemu, samo ne drobnim punčkam, ki je svojeglavno in hudo zahtevala nekaj, ali kaj bi to bilo, o tem kovač ni imel pojma. Stal je tam kakor izrasel iz zemlje, krepak in silen, a zdaj je bil brez moči in ni vedel, kaj bi počel s temi močnimi in silnimi rokami, ki so pač vihtele najtežje kladivo kakor igračo, da je vse bobnelo in pelo in se treslo. Vzdignil bi naklo, je vrgel visoko, visoko in prej bi je zaludil v nebo, kakor potolažil ubogo bitje v zibki, ki se mu je smililo v srce, a ni mogel pomagati.

"Joj, joj, joj, zala punčka, kaj ti je hudega," je tolažil kovač. Nagibal je glavo in skušal položiti v glas mehko in milo strunico, ki bi prijazno zapela in zadonela punčki v sreč. Hudi kovač pa je imel raskavo grlo in težek jezik in je bil zato slabe sreče tisto dopoldne. "Ali te je kdo udaril? Povej mi tistega, z menoj bo imel opraviti."

Ker kovač ni zaupal sebi in svojim žuljavim rokam, ki so bile pač navajene klad, a ne živih, nežnih stvaric, ki vriskajo in pojejo svoje posebne napeve, zato je niti pokusil ni vzeti v naročje, temveč se je pripognil in vzdignil kar celo zibko ter jo nosil po izbi. Kaj pa bi bilo, je kovač strahoma premišljeval, ako bi se mi izmuznila punčka in bi padla na tla! Saj bi se razbila in razletela na kosce kakor porcelanasta igrača. Zato se mu je zdelo najbolj varno, postaviti zibko in punčko in je tako hodil semtertja, težak in velik in neroden.

"Punčka, kaj si zala," se je takrat prijazno, "zakaj se jokaš, čaki, čaki! Ne smaj, da te ne ali-

si mama, ki je v nebesih. — Oj, kaj, kakšna grda deklinca si!" Dete ni hotelo slišati, niti da je zalo, niti da je grdo, in je prepevalo dalje prelepo svojo pesem. Kovač je hodil po izbi od dur do svete Genovefe in njene košule ter pravil povest:

"Pa te bo slišala mama in dežala: 'Kdo pa dela grdo z moje punčko?' Pogledala bo skozi zlatno okno in videla, kako te lepo pestujem, in bo rekla: 'O, Boštjan je priden, le Minica je poredna.' Požugala ti bo s svojimi drobnimi prstom: 'Ti, ti, punčka, ali je boš pridna?' — Ne smeš, drugače bo jokala mama, ko bo stopila stran od okna, in njene oči bodo vse solzne, in s svojimi lepimi lasmi se bo brisala. A solze bodo tekale naprej in naprej in zmočile njeno nebesko srajco, ki je vsa srebrna, iz zarje narejena in z zlatimi zobčki."

Za trenotek je otrok utihnil, kakor bi razumel in poslušal, kaj se godi v nebesih, a potem se je zopet razletel presunljiv vrisk po izbi. Kovač je žalostno nagnil glavo in vzdihnil:

"Jerica, Jerica zakaj si umrla! Zdi se mi že cela večnost, kar si šla in te ni."

In vendar je bil njegov spomin daljši od večnosti, njegova duša jo je hipoma preletela, in krotke oči kovačeve so zagledale tenko in vitko postavno njegove žene, bel, zamišljen obraz in plave, tihe oči.

Kovač je položil zibko nazaj na tla, in ker se je dete razodelo, jo je začel zavijati v gorke in voljne plenice. Zazibal je in skušal zapeti tiho in milo in nežno uspavanko, kakor se je naučil od žene. A kje bo našel kovač v svojem grlu sladke glasove! Zategnjeno in zamolklo je tulil svoj aja tuta-jo, kot bi imel zarjavelo železo v grlu, in dete je od strahu zavpilo še glasneje, in nista minila dva hipa, že je bil otrok iznova razgaljen in je kričal kakor lačen vrahček ter gomazel z vsemi štirimi. Zibal je hrabro in z vsem telesom, udano je gledal sitno stvarico in zavijal drobno telesce v odejo, ali kadar je skril ročice, so se odkrile nožice in zabreale po zraku. Vsa izbica in vsi koti so bili polni joka, celo svetemu Martinu na steni in se je plašil konj.

Zunaj pred hišo je nekaj zašumelo in zavihralo, kakor bi kdo treščil jermas zelenjave na tla, in v izbo je stopila stara kovačica. Otrok je zakričal tisti hip s podvojenimi silami, obupen in tresoč glasek je letel skozi ušesa.

"Kaj pa si ji vendar naredil, Boštjan, naši Minici?" Kovač je grdo pogledal svojo mater in se ni hotel umakniti, temveč je zibal dalje.

"Ti mala punčka, kaj pa ti je storil?" je govorila počasi in sočutno. Ali te je prevrnil, ali te je udaril?" Začela je previjati otroka, a tudi njene roke so bile okorne in so se tresle od starosti.

"Kaj ji bom storil? Nič! Vi ste krivi, da joka. Ponoči pazite premočno nanjo, mogoče jo je strašilo, in zdaj ne more pozabiti."

"Le kaj govoriš, Boštjan! Sama ne zmoreva vsega in ne veva, kako se streže otroku. Jaz sem že pozabila, ti pa nikoli vedel nisi. Spet se ti bo treba oženiti."

Kovač je stal pri zibki, in v sree se mu je smilila punčka. Poslušal je mater, in kakor iz daljave je prihajal k njemu njen glas; v njegovem sreču se je jokala rajna Jerica, a tam nekje, kakor v solnceu se je smejala radost in neka druga, mlada in lepa deklica je stala kakor svetnica v rožnem in razbleščenem oltarju.

"Mislite, mati! Ali kaj bo z otrokom?"

"Saj prav zato ti je treba ženske. Ali še nisi nič pogledal naokoli?"

Kovač je silno zazibal, zibka se je obrnila, in punčka je padla na tla. Od straha mu je zastalo srce, lica so mu pobledela in ves je za drhtel. Mala Minica je za trenotek utihnila, ker ji je v naglici zamnkalo sape, a takoj se je oglasila s srditejšim vikom in vriskom.

"Še zibati ne znaš," ga je karala mati. "Pa misliš, da boš lahko hajal sam. Jaz moram vsak čas pa polje, da poplevem po njivi in upravi to in ono, a ti moraš biti v kovačnici. In otrok naj bo sam!"

Kovač je kimal z glavo ter z nepopisnim usmiljenjem gledal jokajočo punčko.

"Kaj pa naj storim? Ali ni prigoraj, da bi se drugiš?"

"Zakaj? Saj ne moreš drugače, nihče ti ne sme očitati, da ni aloval za rajno. Nič se ti ni treba opravičevati, to se samo odgarja."

Nič ni dejal na to Boštjan, in njegov obraz se je raztegnil, da si vedelo, ali je bližji smehu ali oku.

"Kaj bi se držal kakor svet Lucije dedek, naglo se odloči! Saj poznaš staro Polinko, in tista vem, bi se ne branila ti dati svoje ga dekleta."

Ko je mati to omenila, je kovač udarila kri v obraz, srce mu je začelo treskati, kakor bi tolkl kladivo po nakovalu. V njem se je razžarel ogenj in plamen, za kaj nekdo je silno pihal in neti srčni požar. Iskre in žarki so leteli na vse strani, kakor bi se u trinjale zvezde, in bi padal zlat dež, tako na gosto, da bi bila v trenotku vsa zemlja zvrhoma polna bleščečega cvetja. Ali odgovor ni zmozel njegov drhteči jezik.

Kovačica se je skoro smehljala, ko je videla njegov obraz, obsijen od notranjega ognja in prevzet od neznane sladkosti.

"Saj jo poznaš? Minica ji je ime kakor naši punčki, in videti je pripravna in pridna za delo. Kar v vas pojdi!"

"Kdaj pa naj grem?" je naglo povzel veseli kovač. "Toliko dela imam v kovačnici, pet lemežev moram sklepati in nabrusiti, to-pih krivačev in motik je poln kot."

"Ob nedeljah se lahko odtrgaš, na punčko popazim jaz. Kaj ji ne ki je?" se je iznova vprašala in gledala jokajočo stvarico.

Kovač se je tiho veselil in mislil, da bosta kmalu dve Minici pri hiši, ki jih bo imel obe tako rad, da bi za vsako položil glavo na žrjavico.

"Nič drugega ne bo kakor to," je menila mati, "za urokomi je bolna. Otroka je nekdo urkel. Sinoči je bila še čisto zdrava, danes na vsegodaj pa je neka baba lazila okoli hiše. Gotovo jo je tista."

"Kako jo je?" je vprašal kovač ves zavzet in presenečen.

"Urekla jo je hudobna beba. Tako ji naredi, da je potlej bolna. Takšne oči ima hude, in skoraj gotovo je skozi okno pogledala punčko, da leži zdaj v vročici; glaveca jo boli, je pogled, kako ima rdečo in vročo."

"Zakaj je pa urekla punčko?" je vprašal kovač hudo, in obrvi so mu zatemnile oči. "Ali je komu kaj hudega storila?"

"Zakaj jo je urekla? Jaz ne vem, zakaj jo je urekla. Saj pravim, hudobna beba." Mati je nejevoljno metala svoje koščene roke po zraku, in gibala s suhimimi ustnicami, da se ji je premikal ves obraz, ki je bil kot posušen v dimu.

"Jaz vas vprašam, ali je punčka komu kaj hudega storila? Saj še ne pozna nobene babe."

"Saj ni treba, da bi punčka storila kaj hudega. Mogoče si ji pa prizadel kaj žalega in se zamiril babi."

(Nadaljevanje.)

V najhujšem ognju.

Zagrebaške "Novine" priobčjujejo naslednji izvirni dopis iz italijanske meje:

..... dne 22. julija 1915.

Neki častnik mi pravi: "Priatelj Jerko je ranjen. Pred pol ure je bil tu na obvezovališču. Razbilo mu je spodnjo čeljust in jezik." Srečam doktorja, ki mi pove isto. "Rana je težka, toda te smrtina. More ozdraviti." Na prvi mi leže bol. Jutri ga moram obiskati.

Ob jutranjem svitu. V bolnici sem. Korakam mimo ranjenih. Ob vsakem se ustavim za hip. Zaudiv sem se, kljub temu, kako je potrpežljiv in vesel neki četovod. Šest krogel mu je šlo skozi telo. Bil je pri brzostrelni puški in nekaj možni. Italijani so prišli v bok. Jeli so nanj streljati. Streljajo spredaj, streljajo od strani. Zadene ga mnogo krogel, toda on strelja dalje in ne dá iz rok trojne puške. Kakor dež se vsipajo krog njegove krogel. Že je anjen na roki in nogi, a šele potem, ko ga iznova zadenejo tri krogel — ena v vrat, druga v trebuh in tretja v bedro, je omagal.

Tri strojni puški so poprijeli drugi, njega so pa odnesli na obvezovališče. In ta človek z dvanaestimi anami — vse krogel so mu šle kozi in skozi — je vesel, kakor i bil popolnoma zdrav. Vidim a, kako se smeje. "Ubil sem najranj petdeset italijanskih izdajcev, videl sem na lastne oči, kako o strmoglavili nizdol. Prava sreča, da nimam še trikrat toliko an. Napadli so me od strani, izajaleci. Mrevarijo nas s svojimi ranatami in minami, toda masšeeati hočemo pravično kri!" Tako on; vprašam ga: "Odkodi si?"

"Iz Zelova pri Sinju."

"Kako se pišeš?"

"Domazet."

"Bog te živi!"

Grem dalje. Vidim Medića. Na prsih velika srebrna kolajna.

"Tudi ti, narednik, tukaj?"

Bil je pri strojni puški in pripovedoval 'kako je bil ranjen':

"Streljal sem celo jutro. Granate so mi pobrale pol tovarišev, bili so izpostavljeni. Tudi mene rani krogla v nogo, a jaz streljam dalje. Prileti granata, treči in me zasuje z zemljo in kamenjem. Rebra so mi kakor zlomljena. Italijani na levi, na desni in spredaj, poleg mene pa se mori vod. Držali smo se do zadnje patrone. Italijani padajo pred nami kot snopi. Toda gorje! Zmanjkalo je municije in treba po njo na vrh. Mnogi od nas je tedaj mrtev padel. Videl sem, da ni več rešitve: ali se udaj, ali pa nazaj po municijo. A raje sem vičel, da me ubijejo, nego da bi jim živ prišel v roke."

"Da to je gigantska borba. Spomineš se z najmanj trikratno sovražno premočjo. Ne dovoliš ji koraka naprej nego jo biješ, dokler je še kdo živ. Tako se je zgodilo večeraj tudi mojemu prijatelju Jerku. Dospel sem do njega: 'Kako je, moj dragi?' Toda ne more odgovoriti. Jezik je ranjen. Poleg njega beleznica in svinčnik, pa mi napiše: 'Večeraš krog treje ure mi je javilo moštvo, da se levo od mene bliža sovražnik. Šel sem gledat. Krijem se kolikor je mogoče. Toda kdo naj bi se oni trenutek obranil pred dežjem krogelj! Zaklical sem fantom: Hrabro, vstrajno, niti koraka nazaj! Teda me nenkrat zadene krogla.' Izroči mi listek. Prečitam. Spremlja me z očit. Vidi se mu, da bi rad še nekaj povedal. Vrnil sem mu papir in on je napisal: 'Pozdravi mi strica don Iva v Zadru!'"

Podrobneje mi je pripovedoval drugi častnik poleg njega. Tudi on je ranjen. Bil je desno od njega.

"Gigantska borba se je ta dan končala s porazom Italijanov. Ta poraz je bil grozen. Sanitejci nosijo mrtve. Naših je okrog 30. Italijanov pa več nego 80. Neki sanitejec mi pravi: Ta trupla smo prinesli iz naših jarkov. Pred jarki je še stotine in stotine italijanskih mrličev, katerih ne moremo izvlači, ker so pod našimi jarki, pa če stopimo iz jarkov, Italijani takoj streljajo." Tako in tako pripovedujejo drugi. Samo pred eno stotnijo je čez sto italijanskih mrličev, ravno tako pri drugih.

Zjutraj sem našel v žepu nekega Italijana napisano: "Monte Podgora, zonna di guerra!" Da, Podgora! Obležala je doslej na njej kaka stotina Dalmatincev, toda Italijanov več nego tisoč! Prostor meri par kilometrov, a vsega je napojila italijanska kri. To je "pot v Gorico," zato mora tu pregrizniti kost, ako hoče v Gorico, toda doslej si je še vedno samo polomil zobe. Pa si jih bo tudi poselej, če Bog da!"

Neki vojak mi je pravil: "Ubil sem jih, Čikez Ante, dvanaest v eni uri!"

Krasno je slišati naše fante, kako hvalijo svoje častnike. Pravi jo: "Naš poročnik Glavić hiti kot srna skozi kritja in nas vse hrabri in bodri." Drugi pravi: "Naš poročnik hiti kot vila vsak čas k strojni puški in šiba Italijane!" Žal, tudi njega nam je ranilo, a prebolel bo."

Štiri dni že traja neenaka borba. "Naj le," pravijo naši dečki, "dokler je le eden izmed nas živ, bomo pobijali te verolomce! Težak je boj s trikrat močnejšim sovražnikom, toda ne bojimo se jih. Tudi Goliat je bil močan, a mu ni nič pomagalo. Treščil je z nosom na tla tako bo tudi z Italijani!"

Imam še nekaj takih priveskov in brošk za člane in članice K. S. K. J. v zalogi in jih prodajam: fino porlačene po \$2.00 (prej \$3.00). 14 kar. zlate po \$6.00 (prej \$8.00). Imam jih v zalogi samo jaz.

F. Kerže,
2711 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

NE ZAKASNI.

Pridi in si oglej naše lepe zimске obleke, suknje (Mackans)

Naše obleke so ukrojene po najnovjši modi, takozvane 'Peck Victor'.

V naši prodajalni dobite vse oprave, dalje obuvala za moške in dečke (šolarje)

Mi izdelujemo obleke za moške po meri.
Cene od \$15.00, \$18.00, \$20.00 in naprej.

Naše blago je vse jamčeno, ali garantirano. — Cene primerne.

Pridi in si oglej prejo našo zalogo, predno greš k tujcu. Pokaži da nisi nevoščljiv domačim trgovcem in da se držiš gesla Svoji k svojim!

Patlogar & Thomas
133 So. Union Ave. vogal D. ceste, Pueblo, Colo.

POSKUSITE

zaboj najboljše pive

"OLD LAGER"

katero izdeluje

Citizens Brewing Co.,
v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

Za zastave, regalije in vse društvene potreščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka
F. Kerže Co.
2711 So. Millard Avenue
Chicago, Ill.
Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj.

Z \$1.00

se otvori lahko pri nas

hranilno vlogo

katera se obrestuje **3%** po

Joliet Trust & Savings Bank
114 N. Chicago Street
JOLIET, ILL.

Ta banka je pod državnim nadzorstvom.

POZOR! Kadar se nahajate v gostilni,

3 pristne pijače, 2 zdravilne.

zahtevajte vedno dobre, zdrave in pristne pijače, in to so A. Horwate: Importirani Brinjevec, Slivovec, Tropinovec, Grenko Vино in Kranjski Grendec. Moja tvrdka je prva i edina samostojna, ki importira žgane pijače in zelišča naravnost iz Kranjskega. Rojaki, zapomnite si, da je A. Horwatev Grenko Vино napravljeno iz najboljšega californijskega rudečega vina in iz najzdravejših zelišč ter nadkriljuje vse druge pijače ter vrste za človeško zdravje. Ravno tako Kranjski Grendec. Posebno ako pijete slabo žganje, ne bo nikdar škodovalo, če denete polovico tega grenčeca vmes.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

— **Umrli so v Ljubljani:** Dne 17. septembra: Marica Markelj, kurjačeva hči, 16 mesecev, Knezova ulica 121. — Ana Stöckl, mestna uboga, 75 let, Japljeva ulica 2.

Dne 18. septembra: Ferdinand Svetek, poštni nadoficijal, 57 let, v stolnici. — Ana Robida, nagačevalčeva hči, 1 mesec, Tržaška cesta 22. — Vladimir Vadnal, sin železniškega revidenta, 1 mesec, Poljanska cesta 54. — Ivan Pirman, hiralce, 59, let Radeškega ceseta 9. — Ivan Šme, sin tovarniškega delavca, 5 let, Streliška ulica 15. — Janos Takacs, pešec, v rezervni vojaški bolnici na obrtni šoli.

V deželni bolnišnici.

Dne 16. septembra: Mana Urbanc, tovarniška delavka, 35 let.

Dne 17. septembra: Daniela Kuralt, poštna oficijantka, 32 let.

— **Umrli je nagle smrti e. kr. višji poštni oficijal g. Ferdinand Svetek** v starosti 57 let. Pokojnik, ki je bil član znane narodne družine ljubljanske, so našli mrtvega v stolni cerkvi. Najbrž ga je zadela kap.

— **V Ljubljani je umrla gospica Zmagoslavca Masle** na cesti na Rožnik št. 41., v starosti 27 let.

— **Umrli je v Zagrebu gospa Marija Pirnatova** rojena Cvetičeva, vdova nekdanjega mokronoškega notarja in prijubljenega slovenskega skladatelja Stanka Pirnata. Po smrti svojega soproga se je sedaj umrla gospa Pirnatova preselila k svoji materi v Zagreb, kjer je zdaj umrla v starosti 53 let, zapustivši troje hčera.

— **V Litiji je umrl gospod Ant. Preinfalk**, posestnik itd., v starosti 75 let.

— **Smrtna nesreča na železnici.** Na železniški progi med Savo in Zagorjem je pograbil stroj mimo vozečega vlaka nekega vojaka in ga smrtno ranil. Ponesrečenec se imenuje Mihael Lah in je doma iz Klanca pri Kamiku.

— **Otrok utonil.** V Stari vasi pri Zireh je utonil 14 mesecev star otrok Alojzij, sin posestnice Frančiške Žakelj, v potoku ob njivi, kjer je kosila travo. Otrok se je igral z drugimi, potem zlezal od potoka in utonil v njem.

— **V Trzinu je umrl ondotni hotelir in lesotrtar gospod Matevž Lončar.**

— **Kolera v Borovnici.** Uradno se razglasa poporočilo z dne 5. septembra, da je bil v Borovnici v vrhniškem okraju en slučaj azijske kolere. Bolan je neki vojak, ki je prišel z bojišča.

— **Umrli je v Ljubljani pri Idrji** Ivo Premrov vitez pl. Premier, abiturient, sedaj enoletni prostovoljec e. in kr. pionirskega bataljona št. 9, in sicer za ranami, dobljenimi na severnem bojišču. Bodi mlademu junaku ohranjen blag spomin.

— **Stotnik Rudolf Šmuc.** Iz častniških krogov pišejo "Slov. Nar.": Stotnik Šmuc je padel na Mali Šmaren je prišel njegov deček s severnega bojišča in prinesel neverjetno vest. Šmuc, pa mrtev! Še pred nekaj tedni smo se veselili v njegovi družbi, zdaj pa v grobu slavnih! Rojen je bil v Ljubljani l. 1884; sin širna naših krajev znanega kantinerja Šmuc. Služil je pri zagrebškem 53. peškolu, Trenovih pandurov, nazadnje pri 4. bataljonu v Foči; letos sredi avgusta so ga pa predstavili k 97. peškolu. Vojnik od pete do glave kot oče njegov. Pred letom se je vojskoval na hercegovo-črnogorski meji ter zaplenil v Zagrebu razstavljeni črnogorski top. Takrat je bil težko ranjen v desno roko, odlikovan z najvišjim pohvalnim priznanjem za hrabrost in kmalu nato povišan za stotnika. V bolnici ni imel obstanke, temveč se je prostovoljno javil za službo pri kadru. Zavaljo njegovih velikih zmoglosti so ga odredili za učitelja na ogulinski šoli za prične častnike. Njegovi učenci se ga spominjajo z velikim spoštovanjem in pravijo, da je bil gotovo njihov najboljši učitelj. — Ko nam je Lah napovedal vojko, Šmuc ni dalo miru. Pustil je šolo in se v varstvo svoje ožje domovine prostovoljno javil na fronto. Imel je oditi ta mesec, medtem so ga pa predstavili k drugemu polku. O njegovih zadnjih urah sem zvedel toliko: Pri napadu dne 2. t. m. po-

polodne na ruske postojanke v vzhodni Galiciji se je držal navse hrabro in vjel s svojimi ljudmi čez 400 Rusov. — Med jurišem dobi strel v meča leve noge. Da se obvezati za silo, pa naprej s svojimi junaki. Ko so jurišali zadnje postojanko, dobi zapored dve krogli v glavo. — Pokopali so ga z vojaškimi častmi izza fronte v jugo-istočni Galiciji. Stotnik Šmuc nam ostane v najboljšem spominu: ne samo kot inteligenten pa hraber častnik, temveč tudi kot nenadomestljiv družabnik. Gorenjska kri mu je dala originalen humor. V službi natančen in strog, v družbi vesel, razposajen. Dosti je bilo povedati, da smo bili v njegovi družbi, pa so že vedeli, da se nismo držali kisle. Črnogledi varuhi zapečkov so mu to včasih šteli v zlo; niso vedeli, da zna biti isti Šmuc tudi sila resen. Pripravljal se je za gimnazijsko maturo in le nagel odhod na bojišče je preprečil, da stotnik Šmuc ni danes abiturient. Celo pisal je. Pred časom je razpisalo vojno ministrstvo nagrade za kratke poljudne povesti iz vojaškega življenja. Tik pred vojsko mi je dal v Foči čitati par prijetno pisanih, humorja polnih odstavkov o dejanju in nehanju hrabrega kranjskega Janeza. Ne vem pa, če je vsled vojnih dogodkov delo dovršil ali ne. — Poznal ga je skoro cel Zagreb, vsled črnogorskega topa je postal eden najpopularnejših zagrebških častnikov. Slava njegovemu spominu!

— **Smrt med begunci.** V Ratečah na Gorenjskem je umrla 65letna begunka Ana Gašperšič rojena Mrakič, posestnica v Čezsoči na Bovškem.

— **Umrli je enol. prostovoljec** jurist Karel Ogrizek na boleznih, ki si jo je dobil na južnem bojišču. Bodi mu lahka zemlja slovenska!

— **Na severnem bojišču** sta bila 2. septembra ranjena rez. častnik ing. Albert Vedernjak, strokovni učitelj na Grmu in rez. kadet jurist Ile. Nahajata se v bolnici na Ogrskem; služita oba pri 4. bosanskem polku.

— **Odlikovanje junaškega slovenskega zdravnika.** C. kr. nadzdravnik dr. Pavel Kane, okrožni zdravnik iz Vipave, je dobil signum laudis za izvrstno in požrtvovalno zdravljenje pred sovražnikom na jugozapadni fronti.

— **Z ruskega bojišča** "Slov. Narodu" pišejo slovenski fanti: Kakor vsak Slovenec, tako tudi mi slovenski vojaki ne izgubimo poguma; po opravljeni službi se zabavamo in prepevamo slovenske pesmi. Bog daj, da bi skoraj že prišli s sijajno zmago zaželjeni mir, ter zasijajo nam in domovini prijaznejše sonce. Iz daljnega tujega sveta pošiljamo najlepše pozdrave svoji domovini, družinam in sorodstvu, prijateljem, prijateljcem ter znancem: Ivan Fakin iz Škrbine, četovodja Pirjevec Franc iz Nabrežine, desentnik Babič Franc iz Rodika, poddesentnik Ukmar Jožef iz Proseka, Suč Ciril, poddesentnik iz Dutovelj, Ogrin Franc, četovodja iz Kranjske, Kramer Ivan, desentnik iz Štajerske, Petrič Mihael, poddesentnik, Barba Anton, desentnik iz Volovskega, Vatrovaz Jakob, desentnik, Ačko Jožef iz Smrečnega na Štajerskem, Bizjak Franc iz Kozane, Vrahee Franc iz Pliskovice, Pahor Anton iz Kostanjevice, Premro Jožef in Ipave, Kapotin Franc iz Ipave, Besednjak, Jožef iz Škrbine, Lozej Josip in Ivan, brata iz Ivajničarja, Čepak Ivan iz Mačkulj, poddesentnik Florjan Sanein iz Škedenja.

— **Pozdravi z bojnega polja** so-deželanom-beguncem pošiljajo: I. Brecljnik, Dravljje; Josip Vovčič, Lokavec; Ivan Ferjančič, Idrja; Rajko Perić, Trst; Dorče Rovjan, Gorica; Ciril Bremeč, Dol. Trebuša; Josip Zarli, Tolmin; Anton Trlikar, Log; Peter Renko, Lokavec; Anton Buždon, Trst. — C. in kr. stražna stotnija št. 5, poljska pošta št. 608.

— **Iz ruskega vjetništva** je pisal s fronte Leopold Šega, trgovec iz Vel. Laš, da je ozdravel in da se nahaja sedaj v kraju Katta-Kurgan v Turkestanu. Godi se mu dobro, samo skrbi ga, kako je doma.

— **K vojaškemu napredovanju** v septembru t. l. Stotnikom v 2. dom. polku je bil imenovan dva-

krat težko ranjeni in dvakrat zaradi hrabrosti v vojni, odlikovani Alojzij Barle, sin vpokojenega nadučitelja Barleta v Smihelu pri Novem mestu, rezervnim poročnikom pa jurist Stanko Novak, v 53. pp., sin sodnega oficijala Ivana Novaka v Metliki.

— **Pomilovanja in podpiranja vrednih sluhač.** V ljubljanski deželni bolnišnici leži neka Berta Kenda, pogumno slovensko dekletje iz Tolmina na Goriškem, komaj 19 let staro, ki je donajala našim hrabrim vojakom v okope živila in pijače za okrepčanje. Med njenim požrtvovalnim delom pa se je razpočil v njeni bližini sovražni šrapnel, ki jo je ranil v nogo. Rana je postala sčasoma tako nevarna, da so ji zdravniki morali odrezati celo nogo. Reva je sicer ostala pri življenju, a bo neizogibno za delo celo življenje. Njena mati je še živa, a brez vsakih sredstev. Revico čaka torej nesrečna bodočnost.

— **14letni četovodja.** Dne 18. septembra se je zglasil pri poveljstvu tukajšnje e. in kr. garnizije šole bolnice dečko 14 let, češ, da je ozdravel popolnoma in zopet pripravljen iti na vojno. Dečko se imenuje Antal Josip Szabo iz Szabadke v komitatu Baes-Bodrág in je povedal, da je četovodja v nekem honvedskem polku. Na prsij je imel pripeto na mestu za kolajne srebrno Marijino svetinjo. Po smrti svoje matere se je javil in prostovoljno, izvečbali so ga in poslali kmalu na italijansko bojišče, kjer je že bil njegov oče. V nočnem patroljskem obhodu je ustrelil dva italijanska vojaka in jih vjel osem. Zgodilo se je to v temi, Italijani niso vedeli, kakemu številu avstro-ogrskih vojakov sledilo in s kom imajo opraviti. Prehladil se je, dobil pljučni katar, v Ljubljani je ozdravel. Sedaj odide zopet na bojišče.

— **Avstrijska poštna zastava.** Doslej so imele avstrijske, pošto prevajajoče ladje na morju zastavo z italijanskim napisom, zdaj je pa trgovinsko ministrstvo odredilo, da mora biti na zastavi nemški napis. Zastava je črna-rumenena. Na črnem delu bo odsejal napis "K. k. Post", na rumenem delu bo cesarski orel, držeč poštni rog.

— **Slovenska in italijanska ljudska šola za begunce** v Ljubljani. Za slovenske in italijanske begunce se namerava ustanoviti v Ljubljani ljudska šola.

— **Sv. Višarje pogorele.** V četrtek 16. septembra smo zopet čuli v zgodnjih dopoldanskih urah glasno kanonado. Ker imamo iz Rateč lep razgled proti Višarski skupini, ozrem se tja od koder je dohajal glas topov. Glej, na malo oblačnem obzorju se pokaže svetli oblakček za Višarji. Vedela sem, da je to šrapnel; takoj nato vidim črni dim in čujem zamolklet pok — padla je granata. Vse to sem opazovala s prostim očesom. Ker se je ta kanonada vedno ponavljala sem poiskala daljnogled in prepričala sem se, da Italijani obstreljujejo na desno, levo, spredaj, zadaj, vse na okrog, naše Višarje. Pokanje razstrelbe šrapnelov in granat traja nepretrgoma. Ob tetrčrt na 3. popoldne e. Višarska cerkev, ki je vedno nas tako mikavno vabila, v gostem dimu. Že opazim svetli plamen, in bilo je po Višarjih. Ko je požar ponehaval, sem opazila se prostim očesom zvonik brez strehe. Poleg cerkve so uničene vse postavljene trgovske lope, pač pa je videti še dvojice hiš pod cerkvijo. Ko je solnce zahajalo na čisto jasnem nebu se je še dvigal dim iz zvonika liki iz tovarniškega dimnika. Drugo jutro smo videli le zidovje naših ljubih Višarj. Tisti dan so naši sosedje iz Trbiža dobili prve laške pozdrave. Razum nekaj lukenj v poslopih ni posebne škode. Prebivalstvo se je izselilo za par dni, ker so uverjeni, da naše čete obito topništvo prisilijo sovraga k molku. Kakor čujemo, je znani kip Višarske Marije na varnem ravno tako tudi dragocenosti. — **Vida** — čič.

— **Sv. Višarje.** Poroča se k požaru na Sv. Višarjah: Začela je goriti najprvo streha nad glavnim altajem, ogenj se je oprjel velikega cerkvenega vhoda in slednjič strehe na zvoniku. Po preteku jedne ure je bilo na mestu svetinje golo zidovje. Italijani so tako porušili za Sveto goro tudi Višarje.

ŠTAJERSKO.

— **Is Mozirja.** Dne 3. sept. je umrl tu g. Anton Elender po daljšem bolehanju. G. Elender je bil podučitelj Gornjesavinske posojilnice v Mozirju ter obenem njen tajnik. Pokojnik je za proevit te posojilnice, ki se je razvila v milijonski zavod, žrtvoval vse svoje sile in svoje bogate skušnje. Med slovenskimi posojilničarji na Sp. Štajerskem mu naj ostane ohranjen časten spomin.

— **O pokojnem zdravniku Ferku** pišejo iz Maribora: Pokojnik je bil med drugim soustanovnik Posojilnice v Mariboru, ki se je tudi z njegovim sodelovanjem razvila v evotoč denarni zavod. G. F. Ferk je bil član posojilničnega ravnateljstva do svoje smrti. Ko se je svoj čas gradil ponosni mariborski Narodni dom, je bil Ferk član stavbenega odbora. Poleg posojilnice je g. Ferk posvečal mnogo skrbi odgoji slov. dijaštva; nemalo je onih, katerim je pokojnik dajal hrano in jih tudi drugače podpiral. Naj mu bo ohranjen med nami časten spomin!

— **Justifikacija v Gradcu.** Sodišče e. in kr. vojaškega poveljstva v Gradcu razglasa, da sta bila vojaka Viktor Hammer in Rajmund Eicher 27. pešpolka radi desertacije obsojena na smrt in 6. septembra obravnava o ničnosti.

— **Pravda dr. Korošec — dr. Mravlag.** Pred kasacijskim dvorom na Dunaju je bila dne 16. septembra obravnava o ničnosti, pritožbi mariborskega edvetnika dr. Ernesta Mravljaga zoper razsodbo graškega deželnega sodišča z dne 22. aprila 1915, po kateri je bil dr. Mravlag zaradi razžaljenja poslanca dr. Korošča obsojen na globo 300 K. Kasacijski dvor je ničnostno pritožbo zavrnil in potrdil prvo obsodo.

— **Velik požar** je bil v noči od 18. na 19. septembra v Rančah pri Framu pri posestniku P. Napastu, ki je v vojni. Zgorelo je vse poslopje, sedem goved in več svinj. Škoda znaša 9000 kron. Zaravovan je bil le deloma.

— **Učiteljski jubilej.** Iz Slivnice pri Mariboru nam pišejo: Tukajšnji nadučitelj gosp. Karel Pestevšek, ki nad 30 let vzorno vodi tukajšnje šolo, je bil povodom svojega 40letnega učiteljstva soglasno imenovan "častnim občanom" občine slivniške. Kraina diploma se mu je slovesno izročila na dan šolskega sklepa dne 30. avgusta v krasno okinčani šolski sobi. Slavnostni govor je imel č. gosp. svetnik Fr. Hirti. Odlikovanec je kot abiturient e. kr. višje realke v Ljubljani 1874 vstopil v četrti letnik učiteljske v Gradcu in od 1875. leta služil tudi kot učitelj v Leitersbergu, Laškem trgu in Žaleu.

— **Prisilna uprava nekega italijanskega posestva.** Iz Münz-zuschlaga poročajo: Italijanska lesna tvrdka Ermolli Lazzaris ima v krajih Retteggen, Raxen in Waldheimat gozdove, žage in zaloge lesa. Posestvo je prevzela državna uprava, lastniki so odsotni, za upravitelja mase je imenovan nadgozdar Schwach. Rezani les, ki je vreden četrta milijona kron, se porabi za gradbo barak. Hlode obteusujejo domobranci.

PRIMORSKO.

— **Kadet Anton Turk,** učitelj na Ciril-Metodovi šoli v Gorici na Plančah, poroča, da je bil že petkrat v boju ter, da je bil vsled tega in radi hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan z malo srebrno svetinjo. Obenem pošilja vsem prijateljem in znancem pozdrave s Krasa. Gori omenjeni je bil v Gorici marljiv član več narodnih društev in sploh znana oseba.

— **Umrli je 4. septembra** na Dunaju general infanterije Evgen baron Albori. Pokojnik je bil rodom iz Trsta in svoj čas divizionar v Ljubljani. Bil je potem nekaj časa deželni šef v Bosni in Hercegovini ter generalni armadni inšpektor. V poletnem času je navadno hodil na Gorenjsko.

— **V Repentabu na Krasu** je umrl e. kr. poštni asistent gospod Ludovik Ravbar.

— **Umrli je v Ljubljani** v eni tamkajšnjih rezervnih bolnišnic Andrej Rijavec, mizar iz Gorice. V februarju je šel k vojakom, pretekli mesec je podlegel težkim ranam, ki jih je dobil v bojih za Doberdobsko planoto. Pokojni Rijavec, mlad mož 35. let, doma s Trnovca nad Gorico, se je dokopal s svojo marljivostjo in večnostjo do jako dobrega mizarja, v njegovi delavnici ob Livadi v Gorici ni manjkalo dela in trgovač je s Trstom in Reko. Vojna je ustavila to marljivo delo. Rijavec je moral k vojakom in storil je svojo dolžnost za domovino blizu svojega doma, sedaj počiva v miru v Ljubljani ob strani drugih junakov. Rijavec zapušča žalostno ženo in 5 otrok.

— **Velika nesreča** se je zgodila v jami v kamnolomu pri Piščancih v Rojani. Tam so našli vsega pobitega 36letnega železničarja Kristjana Budava, ki je padel v to jamo, ko je šel ponoči v temi domov. Budav je v bolnici umrl.

— **Odlikovanje.** Goriški rojak, narednik Bruno Faninger, doma iz Boveca, je odlikovan od poveljstva južnozapradskega bojišča s srebrno hrabrostno svetinjo na traku drugega razreda. Malo je slučajev, da dobi računski podčastnik tako odlikovanje, ali imenovani računski narednik vrši svoj posel s tako vnamo, da si je prislužil lepo odlikovanje.

— **Umrli je vpokojeni goriški deželni arhivar Aleksander Čadež.** Smrt ga je dohitela v Slovenjem gradu na Štajerskem. Bil je jako delaven človek, v svoji službi je imel priliko vrediti tudi biblioteko po goriškem zgodovinarju Morrelliju.

— **Tiralico** objavlja uradni "Osservatore Triestino" za naslednje osebe, ki so pobežale v inozemstvo in jih vojaško sodišče zasleduje zaradi zločina proti državi oboroženi sili v smislu §327 vojaškega kazenskega zakonika: dr. Hinko Hinković, odvetnik in hrvatski poslanec; dr. Franjo Potočnjak, Fran Supilo, izdajatelj in odgovorni urednik lista "Rječki Novi List" in Dragotin Gustinčič, inženir.

— **Radi dveh vinarjev obsojen na 24 ur zapora in 50 K globe.** Knjigovez Rudolf Lukić na Reki je poslal svojo hčerko kupit kruha, ki stane 56 vin. Vrnila se je

domov in rekla, da ne morejo menjati bankovca 2 kron. Dal ji je nato 30 v, naj kupi pol kilograma kruha. Vrnila se je s kruhom, ki je stal 30 v. Prišlo je radi tega do sodne razprave in ker je pek prodal kruh za 2 vinarja dražje nego je predpisano, je bil obsojen na 24 ur zapora in 50 K globe, dalje je moral Lukić plačati 5 kron in ona dva vinarja, katera je preveč plačal za kruh.

— **Primorski begunci.** Italijanski beguncev je na Češkem nad 20.000 (tudi iz Tirolske), na Moravskem je italijanskih in slovenskih beguncev okoli 40.000; na Gornjem Avstrijskem 15.000; v nekaterih občinah na Dolenjem Avstrijskem je okoli 15.000 Furlanov. Na Ogrskem je bilo okoli 20.000 beguncev. Od tam jih pošiljajo proč. Vlada je odredila, da se porabi Lipnica, kjer je bilo poprej 30.000 poljskih beguncev, izključno za Slovence in Hrvate.

— **Interniranje goriških Slovencev** in Furlanov v Italijo. Italijani nadaljujejo na Goriško-Gradščanskem interniranje oseb, ki jim ne zdijo povsem zanesljive in niso zadosti pokorna. 270 Slovencev so internirali v južnem italijanskem provinčialnem mestu Avetlinu. Iz Furlanije so dne 20. septembra pripeljali v Genevo 600 Furlanov.

— **Dalmatinci o goriških Slovenceh.** Čitamo iz peresa Dalmatince K. N. pismo, ki govori o goriških Slovenceh: "Imamo okope in pozicije, ki niso mnogo oddaljene od hiš slovenskih kmetov. Iz teh hiš nam strežejo vsi, pripadajo nam vode, za nekatere oddelke kuhajo kosilo in perejo robo ali nikoli ne vprašajo vinarja. Neka slovenska žena je odgovorila, ko smo jo hoteli obdarovati, da ne sprejme nič, da ima sina v Boki, ki jej piše, kako dalmatinske matere lepo ravnaajo s slovenskimi vojaki. Nekateri naši Dalmatinci so jej poljubili roko in ona jih je blagoslovila. Verujte, mnogo je prizorov, ki ganejo človeka do solz. Naši so zvečer molili, prišli so slovenski otroci, poslani od doma, da ž njimi skupno molijo, da se vrnijo zdravi domov. Veliko je srce tega naroda in dvakrat smo ponosni, da mu branimo domovino.

— **Hrvatska umetnika** na italijanski fronti. Te dni odideta hrvatska umetnika kipar profesor Robert Frangeš in slikar profesor Oton Ivekvič z dovoljenjem armadnega poveljstva in hrvatske deželne vlade na italijansko fronto v svrhu študij, na podlagi katerih ovekovčita junaške čine naših vrlih čet.

— **V Trstu** je sedaj prebivalstva okoli 110.000, ob začetku vojne z Italijo jih je bilo okoli 90.000. Vračajo se, ker čutijo, da v Trstu ni one nevarnosti, na katero se je prvotno računalo. Na pomolih gleda občinstvo žaromete in bleščeče ognje. V nedeljo, dne 12. septembra je priplul nad Trst italijanski žrakoplovec in mogel je videti in slišati vojaško godbo na trgu. Kar se tiče italijanske strani Trsta, se je izvršil preobrat; zopet čuti avstrijsko, avstrijska misel je zavladala nad Trstom.

— **Dalmatinsko vino** bo letos izredno drago. Mošt plačujejo po 1 K 08 vin.

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

K 100 velja sedaj samo \$15.50, K 50 samo \$7.75 s poštino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

KRONA V VIŠAVI.

SPISAL JOSIP PREMK.

(Dalje.)

"Že pride," je prikal Dominik in sedel za mizo. "No, pa kako je s tobom?" jo je povprašal nenadoma in jo pogledal prijazno.

Nič tiste čemerosti in temne zamišljenosti ni zapazila Manica v njegovem obrazu, in ta nenadna izprememba se ji je zdela čudna tem bolj, ker je bil še pred kratkim v postelji.

"Saj veš," je odvrnila polglasno in prišla zagrinjati rdeče zavese na oknih. "Ali ti je že kaj bolje."

Dominik se je nasmehnil in se je obrnil proti njej.

"Saj vendar nisem bolan. Jutri pojdem v trg," je dostavil in podprl glavo v desnico.

"V trg?" se je začudila Manica. "In v tem mrazu. Počakaj rajši, da se vreme kaj izpremeni, sedaj so še pota nerodna, da je težko voziti. In pa bolehen si, saj lahko opravi mogoče kdo drugi, ako imaš kaj za pošto ali kaj enakega."

Pa Dominik je zmajal z glavo in izpregovoril tako prijazno, da se Manica ni mogla načuditi njegovi izpremembi.

"Torej se bojiš, da bi se prehladil? No, mogoče še odložim za par dni, važnega ni nujnega ravno ni, pa hotel sem tudi nekoliko na zrak, to večno tičanje gori v sobi mi že preseda."

Maničino začudenje je narasčalo bolj in bolj in naposled ni vedela več, ali se Dominik samo šali ali misli resno. Pa njegov obraz je bil resen, mirno so gledale njegove oči in čez vse lice je bila razlita prijaznost in zadovoljnost.

"Pa pojdi kaj v vas, doli v Zlatopolje," je menila Manica. "Saj si že dva meseca tukaj, va se še nisi prikazal nikomur, in vsi bi te radi videli."

"Kdo?" je povpraša. Dominik in jo pogledal pozorno.

"I no. Zlatopoljčani," je odvrnila Manica, a v strahu, da Dominiku to morda ne bo po volji je skušala obrniti pogovor na drugo stvar. "Kaj pa s temi knjigami, ki so v zaboji tam v stranski izbi?"

Dominik je nekoliko pomislil, nato je zamahnil z roko: "Naj ostanejo tam!"

Takrat je vstopil Jakob, in ko je zagledal zr mizo Dominika, je snel klobuk in prikal, a se takoj premislil in zopet pokrtil.

"O, pa ni bilo ravno hudo, kakor vidim. Seveda, v tem peklenem mrazu se človek kaj lahko prehladi. Ni, da bi hodil okrog, kakor si zjutraj in posebno ko nisi ufrjen in navajen. Pa nič zato, saj ti hi potreba hoditi po mrazu, stari ljudje pa pravijo: huda zima, dobro leto. In res je tako! Tisto leto, natanko se spominjam, ko si hodil ti v osmo leto, je zapadel sneg že o Vseh svetih in ni skopnel do sv. Jožefa. Brilo in zmazovalo je: da si človek ni upal na plano, a letina je bila, da še nikdar ne tako. Vina je bilo, da smo ga puščali v kadeh zunaj zidanje, pa se ga ni nikdo dotaknil. Rajni Gregor izpod Črnoglavila pa je pridelal bojda toliko, da je zalil s njim ves zelnik. Pa je prišla kazen božja nad ošabnež in drugo leto mu je potokla toča vse do zadnjega pezdirdja. Dejal je, da mu jo je napravil župnik iz Dolgan, ker sta si bila nekaj v sovražstvu, in od tistega dne ni hodil leto dni v cerkev. Bog mu daj dobro, zdaj že podpira sedmo leto zemljo; skupaj je bil in ošabnež, pa je nesel prav toliko seboj, kakor Zapletarjev Korle, ki je umrl za županovim skednjem, da nikdo ni vedel, ne kdaj ne kako. Saj si ga poznal, tvojih let je bil, v trgu se je nekaj izučil, pa ga je ugonobilo žganje. Manica, daj, prinesi dva kozarca!" je končal Jakob svojo zgovorno pripovedovanje in postavil na mizo zelenkasto steklenico.

"Glej, Dominik," je prišel zopet, ko je prinesla Manica kozarec in natočil sebi in njemu. "Že jutraj sem hotel govoriti nekaj s teboj, pa nisi bil ravno za pogovor in sedaj mislim, da bi bilo prav, če ti povem, kaj in kako stoji."

Manica je malce postala, a ko se je Jakob primaknil bliže k Dominiku, kakor da noče, da bi slišal kdo drugi njegovo mnenje in pripovedovanje, je odšla in zaprla tiho vrata za seboj.

"Saj veš, kje je pri Kodrasovih," je povzel Jakob bolj tiho in važno povzdignil goste obrvi. "Onstran našega vinograda, pod brdom, kaj se ne spominjaš?"

Dominik je nekoliko pomislil in je skimal.

"No, pa poglej ob priliki, saj je še vse, kakor je bilo nekdanj. Samo danes je stvar taka, da stari Kodras prodaja. Sam je in star, kaj bi se ubijal, ko mu ni treba! Glej, in tako sem premišljeval dolgo in preudaril vse natančno, pa mi vedno pravi vest, da bi ne bilo napačno, ko bi jaz prikupil tisto Kodrasovo hišico. Po cenji je in izplača se. Zemlje res ni veliko, pa kaj bi z zemljo, saj moram še za svojo vedno najemati. Hišica pa je kakor nalašč — tu je Jakob nenadoma umolknil in je pogledal zamišljeno v tla. Nekaj časa je molčal, na to se je ozrl na Dominika z bistrimi očmi in je dejal naglo: "Zate bi bilo pripravno, Dominik!"

Dominik ga je pogledal začuden.

"Kako to misliš? Da bi jaz kupil?"

"Ne ravno," je odkimal Jakob in natočil vnovič sebi in njemu. "Ti in jaz! Saj veš, kaj ti je vedno obljubljal oče in to je tudi izpolnil: po materi in njem imaš še pri meni dobiti denarja; nekaj bi se še dodalo, pa bi bila stvar rešena. Bog ne daj, da bi se jaz polasčal tvojega denarja, vedno mi je bilo v mislih, kdaj poravnava, ono, in sedaj se je nudila ugodna prilika. Pripravna hišica je, nekoliko v bregu, da se vidi daleč po dolini, zadaj je vrt in nekaj vinograda, drugo pa je Kodras že propadal. Če bi se nekoliko prenovilo in popravilo, bi nastala kaj lepa hišica, kakor pravim: prav zate. Ampak nisem prišel na to misel, temveč županov me je večeraj opomnil, ko sem bil v vasi. — Za nikogar drugega, nego za vašega profesorja bi bila — je dejal. — Če jo kupi izmed nas eden, mora imeti poleg tudi polje in travnike, to pa je stari Kodras že prodal. Če pa kupi tvoj brat, se ne bo ukvarjal z zemljo, za zelenjavo in enako stvar pa je pri hiši vrt. Tako nekaj gospodski dom bi se lahko napravil, in mirno je tam, prav kakor hoče vaš Dominik. Kako žensko bi dobil, da bi gospodinjala in kuhala; sam pa bi imel vse tri izbe in bi napravil in uredil po svoje, kakor bi hotel. Zanj, mislim, da je kakor ustvarjeno, in če ostane za vedno v Zlatem polju, bi ne bilo prav nič napačno, če bi se tudi oženil."

Dominik ga je debelo pogledal in zamahnil z roko.

"No, tako mi je govoril županov," je dejal Jakob. — "in ko sem stvar premišljeval in preudarjal, se mi niso zazdele njegove misli kar nič napačne. Vem, da ti tu pri nas ni bogve kako po volji, navajen si lepšega in večjega stanovanja, no, tam bi se dalo vse lepo napraviti. Nekaj imaš ti, nekaj bi dodal jaz, pa bi se naredilo. Spomladi bi lahko takoj prišli s popraviljem in prihodnjo jesen bi se lahko preselili. In Manica bi ti stregla in gospodinjala kakor tukaj. Vem, da bi se ne upirala, še vesela bi bila."

"Manica?" se je zamislil Dominik. — "Treba je premisliti, to je prišlo prehitro, da bi lahko kar tako odgovoril."

"Seveda, seveda," je zadovoljno pritril Jakob. — "le premisli, kakor veš, da ti bolj ugaja in kakor bi bilo bolje. Bog ne daj, da bi te silil in če bi potem ne bil zadovoljen, da bi bil jaz kriv. Lahko ostaneš tu pri meni do smrti, če ti ni premahno in če ti ne ugaja, kar pravim zaradi Kodrasove hiše. Ali prilika je sedaj, kakor vidiš, in lepo bi se naredilo."

Nato je nekoliko umolknil, a ker Dominik le ni rekel nič gotovega, je prišel zobet sam:

"V tujino zdaj ne misliš menda več. Kaj bi hodil od doma na

stara leta; dovolj si se naučil. Vsakemu človeku je treba počitka in tudi tebi. Mnogo si trpel, da si se tako postal in res čudno, čudno si se izpremenil, da si kar ne morem misliti, če te pogledam, da bi bil zdrav. Slab si, vidiš, kaj bi mislil na tujino, ki je napravila iz tebe takega, da nikdar nisem mislil. Najpametneje, da ostaneš tu in pozabiš na vse težave, s katerimi si se do zdaj ubijal in kmalu boš zdrav in krepak kakor nas eden. Ko pride pomlad in bodo dnevi toplejši, pojdeš lahko v gore in to ti bo delo dobro. Še pomladil se boš, in če se uresniči, kar menim s Kodrasovo kupčijo, boš kmalu pozabil na vse, kar te sedaj še vože na tujino. Pomislil se boš, pa te izvolimo še za župana."

Dominik se je nasmehnil in z njim se je nasmehnil tudi Jakob, ker veselilo ga je, da je tako dobro izvrševal župnikov nasvet. In čim jasnejši in zadovolnejši je bil Dominikov obraz, tem zgovornejši je postajal on.

"Tako se bo naredilo, da bova sosedaj," je dejal in trebil ob Dominikov kozarec.

Po večerji pa se je obrnil Dominik proti Manici in dejal nekako zamišljeno in počasi:

"Če imaš čas, stopi nekoliko z menoj, urediva in pospraviva gori v sobi, kar sem se namenil."

Manica ga je pogledala nekoliko osuplo, nato je prižgala svečo in šla za njim v podstrešnico.

Tam je prižgal Dominik luč, je postavil na mizo in se ozrl po sobi mračno in skoro jezno.

Po vseh kotih in koncih so bile naložene knjige, in kjerkoli je prišel prelagati in izbirati, se je kupčičla kopica zopet drugod, da je naposled nevoljno postavil luč visoko na omaro, da je padala svetloba po vsej sobi.

"Kar po vrsti bova pričela," je dejal Manici, ki je stala sredi sobe in se ni upala dotakniti ničesar, ker ni vedela, bi li storila prav ali ne. "Kaj bi izbirala, naj gre vse k vragu," je siknil skozi zobe in ježno nagubanič čelo. "Tjale k vratom zloživa vse po vrsti na kup in jutri naj jih spravi Jakob v kak zaboj!"

In Manica se je sklonila in pričela polagati knjige za knjigo, zvezek za zvezkom in vse, kar je ležalo po tleh in po stoli, na kup za vrata, kakor je velel Dominik. In ta ji je pomagal in mrmral venomer. Včasih je vrgel kakšno knjigo s tako silo na kup k drugim, da se je Manici skoro zasmilila. Samo kakih pet do šest tanjših je odbral in namignil Manici, naj jih pusti.

"Če se ti bo kdaj zljubilo, jih lahko čitaš," je dejal in jih potolžil na mizo. "Povesti so in zgodbe iz naših krajev. Včasih sem imel več enakih reči," je mrmral dalje bolj sam zase. "pa pozneje sem večina zamenjal za to šaro, ki jo spravljiva sedaj na kup, in Cila lahko jutri z njo zakuri."

Nato se je zasmehal tako rezko in čudno, da se je Manica skoro prestrašila. Samo obraz se mu je raztegnil v nasmeh, oči pa so mu gledale resno in temno.

"Sežgati jih je vendar škoda," je opomnila Manica skoro boječe, ker vse to Dominikovo početje se ji je zdelo nekako čudno. "Mnogo denarja so stale in mogoče se ti bo kdaj še zahotelo, da pogledaš to ali ono. In če tudi ne — že zaradi spomina."

Dominik ji je pritril in se ji nasmehnil.

"Prav imaš, naj ostanejo, že zaradi spomina. . . . Gledal pa ne bom več vanje, tako sem se namenil!"

Manica je prestala s pospravljanjem in ga pogledala neverjetno.

"Pa kako, da si se nenadoma tako izpremenil?" ga je vprašala in se zagledala v njegovo suhljato lice.

Dominik se je zasmehal zopet s tistim čudnim smehom, ki se je zdel Manici bolj grozen nego vesel in ji ni odgovoril.

"Sedaj pa lahko odideš," ji je dejal, ko so bile že skoro vse zložene na velik kup — "jutri pa jih zloživa v kak zaboj."

Manica se je še enkrat ozrla po sobi, ki je bila sedaj nekako prazna in vse bolj prostorna, nato je prižgala svečo in odšla v spodnjo izbo, kjer sta Jakob in Cila vedela ob gorki peči in govorila in preudarjala na vse mogoče načine o nakupu Kodrasove hiše in

o Dominikovem bodošem življenju.

Prisedla je k njima, a govorila ni mnogo, ker Dominikova nenadna izprememba ji ni hotela postati jasna in razumljiva.

(Dalje prihodnjik.)

DOPISI.

Tonopah, Nev.

Spoštovani sobrat urednik: — Nisem še videl dopisa v našem "Glasilu K. S. K. Jednote" iz te naselbine; toraj sem se jaz danes namenil pisati, kako se nam tukaj godi?

Dosti rojakov Slovencev naravno ni tukaj v Tonopah, Nev. samo 5 naših družin in nekaj samcev ki se vsi dobro razumejo medsebojno.

Dne 16. oktobra sta stopila v zakon rojak Alojzi Golob, doma blizu Novega mesta na Dolenjskem in gđe, Veronika Mervič, rojena na Calumet, Mich. Pa radi tega se ne bo tukaj število družin nič pomnožilo, kajti zadnji dni se je neka Slovenka naveličala zakonskega jarma. Pustila je tu svojega moža in šla po svetu — Boljše je, da njeno ime zamačim.

Kar se pa delavskih razmer v naši naselbini tiče naj omenim sledeče: Tonopah, je eno izmed največjih premogarskih kemp v državi Nevada; šteje približno 7000 do 8000 ljudi. Razen obrtnikov, trgovcev ter gostilničarjev delamo vsi po jamah. Dela se tu vsak dan, tako, da še nedelje ne poznamo. K sreči se še toliko zasluzi, da se pošteno preživimo. Nikakor pa ne svetujem drugim hodi semkaj iskati dela, ker se isto težko dobi. Dosti je tu še takih ki čakajo na delo že po 6 mesecev — a zaman. Naravno, da se tudi pri nas brez zasluzka težko živi, ker je taka draginja.

Tukaj se zelo zanimajo za evropsko vojno Srbi in Črnogorci. Ti posebno želijo in prosijo Bo ga za zmago Srbom in Črnogorcem, ker je baje! Avstrija in Nemčija? že popolnoma potolčena? — Zmaga jim je torej zagotovljena. Iz naše naselbine se je podalo mi nuli mesec 60 Črnogorcev venkaj na vojsko. Ali se povrnejo nazaj ali ne, — tega nihče ne more povedati.

Pozdrav do vseh članov naše Jednote!

Joseph Drager,
Tonopah, Nev.

NAZNANILO.

Iz urada tajnika društva sv. Štefana št. 1, K. S. K. J., Chicago, Ill.

Vsem članom gorinavedenega društva, tako tudi tajnikom drugih krajevnih društev tem potom naznanjam, da sem se dne 1. novembra t. l. preselil na 1847 West 22nd St., Chicago, Ill., kamor naj se blagovoli zanašajo vsi člani našega društva pismenim putem, ali osebno obrniti v društvenih zadevah.

Sobratiski pozdrav.

Math Grill, I. tajnik,
1847 W. 22. St., Chicago, Ill.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Janeza Krstnika št. 11 K. S. K. J., Aurora, Ill.

Tem potom naznanjamo, da je naše društvo na svoji redni seji dne 3. oktobra 1915 določilo prsto pristopnino k društvu in sicer za mesec november in december 1915 in januar 1916.

Torej se nudi vsled tega lepa prilika vsem onim Slovincem iz tega mesta in okolice, kateri se želijo zavarovati pri našem društvu in pri K. S. K. J.

Zaeno povdarjamo, da je naše društvo na dobri finančni podlagi, ker ima precejšnjo svoto v svoji blaginji; o tem se lahko rojaki informirajo. Naše društvo plačuje po \$6.00 tedenske bolniške podpore. * Torej cenj. rojaki in rojakinje, ne zamudite te ugodne prilike. Pomnite to, da doktor je človek zdrav, si lahko sam pomaga, v boleznih je pa navezan na pomoč drugih!

Sobratiski pozdrav

Odbor.
(10.27 11.11. 11.24. 12.15.)

ZA VSEBINO OGLASOV n. odgovorno ne uredništvo, ne v pravištvu.

Novačenje v Kanadi.

Ottawa, Kanada, 1. novembra. Vsled oklica angleškega kralja Jurija za zopetno vojaško pomoč od strani Kanade, je vlada danes določila, da se bo vršilo tu nabiranje novincev za angleško vojno, ki bo znašalo nadaljnjih 100.000 mož. Kanada bo imela potem zunaj svojo 250.000 mož broječo armado.

Čudna operacija.

Baltimore, Md., 1. novembra. — V tukajšnji prezbiterijski bolnišnici so zdravniki danes izvršili nad nekim delavcem čudno očesno operacijo. S pomočjo jako močne magnetne igle so mu potegnili iz očesa za cel palec dolg drobce železa in tri šestnajstinke paleca želelega. Operiranec bi inace gotovo izgubil vid na onem očesu, sedaj bo pa ozdravel.

Vzorno izdelovanje zdravila.

Pri izdelovanju zdravil, bodisi je v manjših ali večjih količinah bi morali misliti na prvo in najbolj poglavito stvar, ki je pri tem potrebna in sicer da se vzame za zdravilo najboljšje primeske, da se zdravilo izdeluje na kar najbolj mogoče čist način, da se uporablja v laboratoriju najnovejšje iznajdene načine, da se ima pri tem praktično izkušnjo in konečno, da se ima tudi pri tem najbolj večje in zanesljive delavne moči. To je pot ali način, po katerem se izdeluje Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To dokazuje velike učinke, delujoče na prebavne organe vsteda pravega izdelovanja tega zdravila. Oboje. — zdravilne rože in vino, ki se rabi za ta izdelek se oreje natančno analizira in mora biti vse v redu, predno pride za rabo. To vino sili naše notranje organe k delovanju, odvrta zaprte (zabasanost) in vam daje novo moč. Cena \$1.00. Dobiva se v lekarnah. Jos. Triner, izdelovalec, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Ako rabite zdravilo proti revmatizmu in živčni bolezni za drgnjenje po životu, — poskusite Trinerjev Liniment. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60 centov.

"ČAS",

edini slovenski mesečnik, kateri izhaja na 36 straneh vs-k mesec in velja za vse leto, samo en dolar — Posamezne številke 25c.

Naslov:

"Čas", 2711 S. M. Ward Av., Chicago, Ill.

ZADNJI ČAS

je sedaj, da se odločite za na farmo v tem letu, ker se nam pologoma bliža zima. Baš sedaj je čas in prilika, da vidite kaj in koliko so pridelali letos naši farmerji v Wisconsinu (Marquette County). V tem kraju imamo še lepe kose zemlje na prodaj po ugodnih kupnih pogojih. Katerega veseli poljedelstvo, naj mi piše, ali se pa osebno zglaš pri podpisaneju.

ROJAKE V CHICAGU IN OKOLICI

opozarjam na dve lote nasproti slovenske cerkve, katere so sedaj naprodaj pod kupno ceno vsled odhoda lastnika na farmo. Ulica pri teh lotih in (sidewalk) tlak sta gotova in plačana. Zadnja cena za te dve lote je \$1290. Proda se tudi ena posamezna za polovico. Kupec lahko takoj zgradi hiše na teh lotih in ima čas za plačati te lote 3 leta.

Poleg tega imam tudi v središču slovenske naselbine v Chicagu (o kolli cerkve) več razpoložljivih hiš na prodaj. Kdor namerava torej kupiti kako hišo v tej okolici, naj se obrne na mene. Hišo bo dobil lahko po nizki ceni in pod ugodnimi kupnimi pogoji.

MARTIN LAURICH,

1900 W. 22 Place — Chicago, Ill
Telefon številka: Canal 5777.
(Adv. 10. 20 — 11. 3.)

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani imam na prodaj v okolici Willard in Greenwood, Wisconsin, dosti zelo rodovitne zemlje; torej če katerega veseli isto kupiti, ali iti na farmo naj mi piše, ali naj se pa osebno obrne na spodaj podpisanega;

Gregor Seliškar

R. 5. box 26

Greenwood, Wis.

Ad. 5. 5. — 11. 5.

Frank Petkovšek

720 Market Street

WAUKEGAN, ILLINOIS

Zastopnik raznih parobrodskih druž. Pošilja denarje v staro domovino in pravi la notarske posle.

Se tople priporoča Slovincem v Waukegan in okolici.

PETER CULIG
JAVNI NOTAR

1245 So. Santa Fé Avenue,
Pueblo, Colo

Izdeluje vsakovrstne pravne javne listine, spadajoče v notarsko stroko za Združene države in staro domovino.

Za farme in zemljišča

ob dobrih cestah, blizu šol in blizu železniške postaje se obrnite na rojaka:

WM. BRUNSCHMID, farmer,

Jump River, Wis.

(Ad. 12. 1. 15)

TEL.: CANAL 6027.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA
MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gospodinj! Ako rabite pri gospodinjstvu sveže mleko, dobro sladko, ali kislo smetano, (Cream) ali kislo, doma narejeno maslo, (Butter) oglašite v moji mlekarni.

Jaz prodajem mleko, ki je pastirizirano; dobivam ga naravnost od farmerjev. Mleko je preje natančno prekušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarnice; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko te vrste je posebno priporočati otrokom rejencem.

Mikro razkazovan po hišah točno vsak dan o pravem času.

Za obilna naročila se tople priporočam:

FRANK GRILL,

slovensko-hrvatski mlek.

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telefon: 617 R.

LOUIS M. PTAK

oblasty. pct jeni
POGREBNIK

210 St. Marks Street
PERU, ILL.

Se tople priporoča rojakom Slovincem v Peru, La Salle, Oglesby in Depue, Ill., za oskrbo pogrebno. Jaz sem rodom Čeh in sem edini pogrebnik v tem kraju ter okolici, ki je tudi član K. S. K. J. Na razpolago imam vedno ambulanci voz, ter kočije za razne prilike: poroka, krstije, itd. Člani podpirajte člana!

Važen nasvet

Ako ste v zadregi,

da morda potrebujete

ODVETNIKA ALI

ZAGOVORNIKA

obrnite se za zaupno na:

August W. Kerr-a

ki vam bode stal na strani in pripomogel do vaših pravic. Ta odvetnik je prijatelj delavcev, ker je vrhovni svetovalec in odvetnik velike unije

United Mine Workers
of America,
District 12.

Osobito se priporoča delavcem v odškodninskih tožbah. Njegov naslov je:

A. W. KERR,

ROOM 810-811

FERGUSON BUILDING

Springfield, Illinois.